

FRAGMENTA IOANNEA SINOLOGICA

Sinogramy čínských znaků Tao te t'ingu 2: 10.-18. kapitola

Sinograms of the Chinese characters of the Dao De Jing 2: Chapter 10-18

Rostislav FELLNER

Centre for Ecological Research and Education
Vinařice 48, 267 01 p. Králův Dvůr, Czech Republic

e-mail: poustevena.bacin@gmail.com

Obr. 1 Tao te t'ing – jako zdroj pro studium čínských znaků.

Fig. 1 Dao De Jing – as a resource for studying Chinese characters.

Fellner R. (2024): Sinogramy čínských znaků Tao te ťingu 2: 10.-18. kapitola. – Fragn. Ioann. Collecta 33: 5-52.

Je předložen soupis 240 sinogramů čínských znaků (*sensu* Lyssenko & Weulersse 1986, viz Bellassen & Zhang 1997) z dalších devíti kapitol Tao te ťingu (10.-18. kapitola), včetně znaků obsažených v recentně objevených verzích Kuo-tien, Ma-wang tvej a Pej-ta Lao-c'.

Klíčová slova: *Tao te ťing, čínské znaky, sinogramy*

Fellner R. (2024): Sinograms of the Chinese characters of the Dao De Jing 2: Chapter 10-18. – Fragn. Ioann. Collecta 33: 5-52.

An inventory of 240 sinograms of Chinese characters (*sensu* Lyssenko & Weulersse 1986, see Bellassen & Zhang 1997) from the other nine chapters of the Dao De Jing (chapter 10-18) is presented, including characters contained in the recently discovered versions of the Guodian, Mawangdui and Beida Laozi.

Key words: *Dao de jing, Chinese characters, sinograms*

ÚVODEM

Termín „sinogram“ zavedli původně Nicolas Lyssenko a Delphine Weulersse ve své práci „Méthode programmée du chinois moderne“ (Lyssenko & Weulersse 1986). Systematicky jej následně začali používat např. Joël Bellassen a Zhang Pengpeng ve své učebnici čínštiny nazvané „A Key to Chinese Speech and Writing“ (Bellassen & Zhang 1997). Sinogram podle nich zachycuje tři základní prvky čínského znaku: 1) rozpis tahů podle jejich pořadí s vyznačením směru tahu; 2) rozložení znaku na grafické skladebné prvky a jim odpovídající významové prvky; 3) původní podobu znaku a jeho vysvětlení. Pro naše účely popisu čínských znaků obsažených v Tao te ťingu využíváme takto navrženou strukturu termínu „sinogram“, ale při tom v praxi sledujeme pouze druhý a třetí prvek strukturovaného sinogramu čínského znaku ve smyslu Bellasena a Zhanga (Bellassen & Zhang op. cit.); první zmiňovaný prvek (rozpis tahů) není pro náš výklad relevantní. Nebudeme rovněž používat termín „sinogram“ v jeho nestrukturovaném pojetí jako určitého specifického synonyma k pojmům „čínský znak“ nebo „čínské znakové písmo“, což je použití, ke kterému přistoupili v poslední době Slaměňíková a Uher (2022).

Sinogramy čínských znaků jsme začali zpracovávat původně pro účastníky kurzu „Čínština – svět psaný znaky“ a pak i návazného „Interpretačního kurzu Tao te ťingu“ na Svatojánské koleji – vyšší odborné škole pedagogické ve Svatém Janu pod Skalou. Systematicky byly sinogramy zařazovány zejména v rámci postupně vznikajících skript pro účastníky těchto kurzů pod názvem „Čínština podle Tao te ťingu“. První kapitola Tao te ťingu byla tímto způsobem poprvé kompletovaná 11. 11. 2006, revidovaná pak znovu při novém běhu kurzu v roce 2008, a opět pak v roce 2022 pro účastníky nového kurzu „Tao te ťing krok za krokem“, organizovaného v Zámeckém dvoru ve Všeradicích (Fellner 2022a). Ve zkrácené verzi pak byl text této 1. kapitoly Tao te ťingu publikován i ve sborníku „*Fragmenta Ioannea Collecta*“ (Fellner 2007). Dalších osm kapitol následovalo obdobně, včetně jejich publikování ve zkrácené verzi (Fellner 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013a, 2013b, 2014). Sinogramy z těchto prvních devíti kapitol byly již publikovány dříve (Fellner 2022b).

V tomto příspěvku je předložen soupis čínských znaků obsažených nově v dalších devíti kapitolách Tao te ťingu, tj. v desáté až osmnácté kapitole (ve standardním řazení kapitol) spolu s jejich sinogramy (znaky obsažené již v předchozích kapitolách se tu tedy

znovu neopakují). Znaký jsou pět řazeny abecedně podle jejich nejběžnější výslovnosti (přepis do latinky je uváděn v čínském přepisu *pchin-jin*), spolu s údaji o tom, ve které kapitole se znak v Tao te ťingu poprvé vyskytuje, a zda to je v klasické, tj. „wangpiovské“ verzi (označeno písmeny WB)¹, anebo ve starších, recentně objevených verzích, označovaných jako „Kuo-tien“ (označeno GD)², „Ma-wang tuej“ (označeno MWD)³ anebo „Pej-ta Lao-c“ (označeno BD)⁴. Vlastní připojené sinogramy pak zahrnují nejprve **výslovnost** čínského znaku v současné čínštině a jeho běžný **význam** (případně též v hranatých závorkách alternativní význam navrhovaný specificky při interpretaci Tao te ťingu), dále jeho **skladebné prvky**, jež mohou být případně též nositeli jeho významu (pakliže se znak skládá z vícera skladebných prvků), a konečně navrhovanou **kontextuální interpretaci**⁵, s přihlédnutím k původní podobě znaku v písmu na želvích krunýřích a kostech 甲骨文 *jiǎ gǔ wén*, případně v písmu na bronzích 金文 *jīn wén* či v pečetním písmu 篆书 *zhuàn shū*, tam, kde je to možné. Pro úplnost je u některých znaků za lomítkem uvedena i jeho variantní (starší) grafická podoba, a v závorce i podoba znaku v jeho zjednodušené podobě, pokud existuje. Běžný význam znaků je standardně uváděn podle Vochaly (Vochala 2003), s přihlédnutím k některým dalším dostupným zdrojům (Ošanin 1983, Lin 1999, <https://www.zhongwen.com/> aj.) a potřebám překladu těchto znaků v rámci Tao te ťingu. Tučně jsou uváděna samostatná slova; není-li význam uveden tučně jedná se zpravidla o slovo s omezenou samostatností (případně o vázaný morfém apod.). Při kontextuální interpretaci čínského znaku je pak přihlíženo k různým alternativám jeho možné sémantické analýzy (Li 1993; Yin & Rohsenow 1994; Wang 1997; Sears on-line 2003-2024 aj.). Má-li znak běžně více jak jeden způsob výslovnosti je jeho sinogram zařazen pouze jednou, zpravidla pod běžnějším způsobem výslovnosti, a na další frekventovanější způsob výslovnosti je proveden výběrově odkaz na příslušném místě podle abecedního řazení.

Čínské znaky 10.-18. kapitoly Tao te ťingu a jejich sinogramy:

愛(爱) ài – WB kap.: 10

愛(爱)	ài	milovat, mít v oblibě, (rád) pečovat o
<ul style="list-style-type: none"> ● 宀 <i>zhǎo</i> + 冫 <i>mì</i> + 心 <i>xīn</i> + 攴/攴 <i>zhǐ/suǐ</i> = dráp (R.87) + přikrýt (R.14) + „srdce“ (R.61) + krok/jít pomalu, ploužit se (R.34/35) / ve zjednodušeném znaku jsou prvky 心 <i>xīn</i> + 攴/攴 <i>zhǐ/suǐ</i> nahrazeny znakem 友 <i>yǒu</i> (přítel) 		
<ul style="list-style-type: none"> → kráčet 攴/攴 <i>zhǐ/suǐ</i> podle srdce 心 <i>xīn</i> (= mít v oblibě); původně asi spojováno s úpravou vlasů, které se (například u taoistů) pomocí jehlic a vlasových sponek vyčesávaly kartáčem do spirálovitě stočeného drdůlku (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠄎) 		

¹ Tzv. Wang Piova edice Tao te ťingu ze 3. stol. n. l. (Wang Bi 王弼, 226–249 n. l., neotaoistický učelec) představovala minimálně do 70. let 20. století nejrespektovanější a širokým konsenzem prakticky kodifikovanou verzi textu sloužící jako podklad pro většinu jeho překladů a interpretací.

² Kuo-tien (Guodian, 郭店, archeologický nález z roku 1993 z hrobky datované snad až do 4. stol. př. n. l.), což jsou jen některé kapitoly z Tao te ťingu psané na bambusové proužky (částečně přeházené, částečně poškozené), s natolik archaickými znaky, že u nich často není konsensus, pokud jde o jejich ekvivalenty v současné čínštině.

³ Ma-wang tuej (Mawangdui, 馬王堆, archeologický nález z roku 1973 z hrobky datované do roku 168 př. n. l.) text A a text B (dvě poněkud odlišné verze), představují texty Tao te ťingu psané na hedvábí, s kapitolami řazenými v obráceném pořadí jako v Pej-ta Lao-c, tj. nejprve „Te ťing“ a potom „Tao ťing“.

⁴ Pej-ta Lao-c (Beida Laozi, 北大老子, kolekce bambusových proužků získaná Pekingskou univerzitou v roce 2009, datovaná do období cca 100 př. n. l.), rozdělená na 老子 上 經 Laozi Shangjing a 老子 下 經 Laozi Xiajing a tvořená celkem 77 kapitolami, řazenými v obráceném pořadí, nejprve „Te ťing“ a potom „Tao ťing“.

⁵ Podrobněji k problematice kontextuálního přístupu při výuce a interpretaci čínských znaků viz Fellner (2005).

安 ān – WB kap.: 15

安	ān	klidný, pokojný; být spokojen (s něčím), spokojit se (s něčím); instalovat, zavést, zřídit, připevnit, nasadit; jak?, kde?, odkud?; tehdy, pak (spojka před hlavní větou v souvětí); substitut znaku 焉 yān (zájmeno 3. osoby vzniklé stažením předložky 於 yú a následujícího zájmena)
● 宀 mián + 女 nǚ = střecha (R.40) + žena (R.38)		
→ nasadit si ženu 女 nǚ pod střechu 宀 mián a tak <u>být spokojen</u> (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; na bronzech: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

案 àn – MWD kap.: 17

案	àn	případ, proces, pře (soudní, kriminální); stolec (úzký dlouhý); dokument; substitut znaku 按 ve významech „vyšetřovat“, „zadržovat“, „prověřovat“ aj.; dle toho
● 安 ān + 木 mù = „pokoj“ + „dřevo“ (R.75)		
→ žena, jež se spokojí 安 ān i s malým dřevěným 木 mù <u>stolkem</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū:)		

罷(罢) bà – MWD kap.: 12

罷(罢)	bà	skončit; zastavit; přerušit; odvolat
● 罒 wǎng + 能 néng = „sít“ (var. znaku 网 R.122) + „lze“		
→ medvěd 能 néng <u>skončil</u> v síti 罒 wǎng (srv. v 篆书 zhuàn shū:)		

白 bái – WB kap.: 10

白	bái	bílý; čistý; nadarmo; zdarma
● 丿 piě + 日 rì = levý šikmý tah (R.4) + slunce (R.72)		
→ piktogram 白 bái (R.106) naznačující, že <u>bílý</u> den povstane s příchodem slunce (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; na bronzech: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

邦 bāng – GD/MWD kap.: 18

邦	bāng	země, stát, město (městský stát)
● 丰 fēng + 邑 yì = bujný + město (R.163 邑 v pozici vpravo)		
→ přidělené <u>panství</u> 邑 yì spolu s půdou, určenou k obhospodařování – viz piktografické zobrazení zakořeněné plodiny; případně <i>oppidum</i> , obehnané palisádou kůlů (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; na bronzech: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

抱 *bào* – WB kap.: 10

抱	<i>bào</i>	objímat, držet v náruči, chovat (též v sobě)
● 扌 <i>shǒu</i> + 包 <i>bāo</i> = „ruka“ (R.64 v pozici vlevo) + „balit“		
→ rukou 扌 <i>shǒu</i> „obalit“ 包 <i>bāo</i> = <u>obejmout</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂇)		

 被 *bèi/pī* – BD kap.: 12

被	<i>bèi/pī</i>	příkrývka; ukazatel pasiva; nosit na sobě
● 衤 <i>yī</i> + 皮 <i>pí</i> = oděv (R.145 衣 v pozici vlevo) + kůže (R.107)		
→ oděv 衣 <i>yī</i> jako <u>příkrývka</u> kůže 皮 <i>pí</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 衤)		

 彼 *bǐ* – WB kap.: 12

彼	<i>bǐ</i>	tamtén, onen, ten druhý
● 彳 <i>chì</i> + 皮 <i>pí</i> = levý krok (R.60) + „kůže“ (R.107)		
→ jít si 彳 <i>chì</i> pro <u>tu druhou</u> kůži 皮 <i>pí</i> (srv. na bronzech: 彳; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 彳)		

 閉(闭) *bì* – BD kap.: 10

閉(闭)	<i>bì</i>	zavírat, uzavírat; ucpat, zablokovat
● 門 <i>mén</i> + 才 <i>cái</i> = „dveře“ (R.169) + „talent“		
→ <u>zablokovat</u> (znak 才 <i>cái</i> ve významu znaku 塞 <i>sè</i> „ucpat“) dveře 門 <i>mén</i> (srv. na bronzech: 門; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 門)		

 福 *bì/fú* – MWD kap.: 11

福	<i>bì/fú</i>	toulec; (jařmo)
● 木 <i>mù</i> + 畐 <i>fū</i> = dřevo (R.75) + plnost		
→ <u>toulec/jařmo</u> celý/celé 畐 <i>fū</i> z jednoho kusu dřeva 木 <i>mù</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 畐)		

 蔽 *bì* – WB kap.: 15

蔽	<i>bì</i>	skrýt, ukrýt
● 艹 <i>cǎo</i> + 敝 <i>bì</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahore) + „otrhaný“ (<i>dehonorifikum</i>)		
→ být celý omšelý 蔽 <i>bì</i> a <u>skrýtý</u> pod mechem či v trávě 艹 <i>cǎo</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 蔽)		

敝 *bì* – MWD/BD kap.: 15

敝	<i>bì</i>	ošuntělý, otrhaný (<i>dehonorifikum</i>); stuha
● 冂 <i>bì</i> + 攴 <i>pǔ</i> = rozedrané šaty + tlouci (var. R.66)		
→ rozedrané, <u>otrhané</u> šaty 冂 <i>bì</i> , které je nutné vyprášit 攴 <i>pǔ</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

必 *bì* – GD kap.: 15

必	<i>bì</i>	muset, určitě, nutně
→ co se <u>musí</u> od sebe oddělit (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

表 *biǎo* – MWD kap.: 16

表	<i>biǎo</i>	zevnějšek, povrch; formulář, tabulka, diagram; měřicí přístroj, hodinky; bratranec, sestřenice aj. (z druhé strany)
● 手 <i>shǒu</i> + 衣 <i>yī</i> = ruka (R.64 – pozměněno) + „šaty“ (R.145)		
→ šaty 衣 <i>yī</i> udělané 手 <i>shǒu</i> tak, aby zakrývaly <u>zevnějšek</u> člověka, resp. šaty určené k nošení na <u>povrchu</u> /svrchník (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

冰 *bīng* – WB kap.: 15

冰	<i>bīng</i>	led; dát chladit; zmrznout
● 冫 <i>bīng</i> + 水 <i>shuǐ</i> = led (R.15) + „voda“ (R.85)		
→ voda 水 <i>shuǐ</i> a dva kusy <u>ledu</u> , nebo dva bronzové ingoty 冫 <i>bīng</i> , které studí jako <u>led</u> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

並/竝(并) *bìng* – WB kap.: 16

並/竝(并)	<i>bìng</i>	spojit; spolu, bok po boku; ruku v ruce; vůbec (ne), vlastně (ne) (před přísudkem v záporu); a, a také; a přitom, a k tomu (namísto 并且 <i>bìng qiě</i>)
● 立 <i>lì</i> + 立 <i>lì</i> [zdvojeno] = „státi“ (R.117)		
→ původně dva lidé stojící <u>spolu bok po boku</u> (srv. na bronzech: / ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

搏 *bó* – WB kap.: 14

搏	<i>bó</i>	zápasit, bít se, udeřit (rukou), porvat se; chytat, lovit; sebrat, odnést s sebou; čtvrtit
● 扌 <i>shǒu</i> + 專 <i>fú</i> = „ruka“ (R.64 v pozici vlevo) + rozšiřovat, oznamovat		
→ ruka 扌 <i>shǒu</i> , která se napře 專 <i>fú</i> a udeří (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

 参/𠂔/𠂔/𠂔(参) *cān/cēn/shēn* – BD kap.: 14

参/𠂔/𠂔/𠂔(参)	<i>cān/shēn</i> <i>cēn</i>	zúčastnit se; Orion (<i>pův.</i>); ženšen nestejný, nerovný
● 厶 <i>lěi</i> + 彡 <i>zhěn</i> = tři hvězdy (晶 <i>jīng</i>) + křídlo		
→ tři centrální hvězdy ze souhvězdí Orion (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

 参/𠂔/𠂔/𠂔(参) *cēn* viz *cān*

 車(车) *chē* – WB kap.: 11

車(车)	<i>chē</i>	vůz, vozidlo
→ původně vícerozměrný piktogram kočáru s dvěma koly a jhem pro zapřažení koní, tedy vozidla (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

 臣 *chén* – WB kap.: 18

臣	<i>chén</i>	úředník, hodnostář, dvořan (zast.)
→ piktogram oka <u>úředníka</u> , tj. hluboce se klanící osoby s hlavou otočenou na stranu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

 呈 *chéng* – GD kap.: 15

呈	<i>chéng</i>	referovat, předložit, proklamovat, předvést, vystavovat, domnívat se, deklarovat; (pro)jevit se, vykazovat, ukazovat; petice; předpis, regule
● 口 <i>kǒu</i> + 王 <i>wáng</i> = „ústa“ (R.30) + „král“		
→ ten, který 王 <i>wáng</i> rád ukazuje, že umí řečnit 口 <i>kǒu</i> , tedy referuje, deklaruje, předkládá petice apod. (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

騁(骋) *chěng* – WB kap.: 12

騁(骋)	<i>chěng</i>	běžet tryskem, popustit otěže...
● 馬 <i>mǎ</i> + 粵 <i>píng</i> = „kůň“ (R.187) + být něčím stržen		
→ kůň 馬 <i>mǎ</i> , jemuž se <u>popustí otěže</u> 粵 <i>píng</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𨔵)		

馳(驰) *chí* – WB kap.: 12

馳(驰)	<i>chí</i>	hnát se, uhánět, pádit, letět
● 馬 <i>mǎ</i> + 也 <i>yě</i> = „kůň“ (R.187) + „také“		
→ kůň 馬 <i>mǎ</i> <u>pádicí</u> k napajedlu 也 <i>yě</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𨔵)		

重/重 *chóng* viz *zhòng*

寵(宠) *chǒng* – WB kap.: 13

寵(宠)	<i>chǒng</i>	zbožňovat; hýčkat; silně milovat; přízeň; upřednostňovat, mít v oblibě; protěžovat, rozmazlovat (koho); konkubína
● 宀 <i>mián</i> + 龍 <i>lóng</i> = střecha (R.40) + „drak“ (R.212)		
→ <u>hýčkat si</u> pod svou střechou 宀 <i>mián</i> draka, resp. „dračici“ 龍 <i>lóng</i> , tu, kterou <u>mám v oblibě</u> , tj. <u>konkubínu</u> (srv. v písmu na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 寵)		

除 *chú* – WB kap.: 10

除	<i>chú</i>	odstranit, vymýt, zlikvidovat; (roz)dělit
● 阝 <i>fū</i> + 余 <i>yú</i> = návrší (R.170 阜 v pozici vlevo)/schody + zůstat/já/byliny		
→ <u>odstranit schody</u> do přístřešku 阝, např. ve skalní stěně (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 除)		

畜 *chù/xù* – WB kap.: 10

畜	<i>chù</i> <i>xù</i>	domácí zvířectvo, dobytek chovat, krmit (dobytěk)
● 玄 <i>xuán</i> + 田 <i>tián</i> = temný (R.95) + „pole“ (R.102)		
→ <u>dobytěk chycený</u> (bolasem) 玄 <i>xuán</i> k obdělávání pole 田 <i>tián</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 畜)		

川 *chuān* – WB kap.: 15

川	<i>chuān</i>	řeka (R.47)
→ piktogram <u>řeky</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 川)		

春/音/普/瞽 *chūn* – MWD kap.: 15

春/音/普/瞽	<i>chūn</i>	jaro; smyslná žádost, vášeň
●	++ <i>cǎo</i> + 屯 <i>tún</i> + 日 <i>rì</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře – změněno) + rašící květ (změněno) + slunce (R.72)	
→	se sluncem 日 <i>rì</i> , probouzejícím všude rašící 屯 <i>tún</i> pupeny květů ++ <i>cǎo</i> , přichází <u>jaro</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)	

 疵 *cī* – WB kap.: 10

疵	<i>cī</i>	vada, kaz
●	疒 <i>nì/nè</i> + 此 <i>cǐ</i> = nemoc (R.104) + „tento“	
→	tato osoba 此 <i>cǐ</i> leží nemocná na posteli 疒 <i>nì/nè</i> , protože má v sobě nějakou <u>vadu</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 疵)	

 雌 *cí* – WB kap.: 10

雌	<i>cí</i>	samičí, samice (ptačí); jemný (hlas), měkký
●	此 <i>cǐ</i> + 隹 <i>zhuī</i> = „tento“ + pták s krátkým ocasem (R.172)	
→	tuto 此 <i>cǐ</i> ptačí 隹 <i>zhuī</i> <u>samici</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 雌)	

 慈 *cí* – WB kap.: 18

慈	<i>cí</i>	laskavý, dobrý; rodičovská láskyplnost
●	茲 <i>zī</i> + 心 <i>xīn</i> = „tento“ (arch.) + „srdce“ (R.61)	
→	mít v srdci 心 <i>xīn</i> kvalitu hedvábného vlákna 糸, resp. hustého trávníku 茲 <i>zī</i> , jako metafora pro <u>laskavost</u> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 慈)	

 束 *cì* – GD kap.: 15

束	<i>cì</i>	trn, osten
●	木 <i>mù</i> + 冫 <i>jiōng</i> = „dřevo“ (R.75) + hraniční oblast (R.14)	
→	ze dřeva 木 <i>mù</i> na okraji 冫 <i>jiōng</i> vyrůstající <u>ostny</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)	

 次 *cì* – WB kap.: 17

次	<i>cì</i>	-krát; sled, posloupnost, úroveň; horší, podřadný, druhořadý
●	冫 <i>bīng</i> + 欠 <i>qiàn</i> = led (R.15) + „postrádat, dlužit“	
→	zvuk vyjadřující uplivnutí si, a tím i naznačující <u>podřadnou úroveň</u> , resp. někdo, kdo se musí dvakrát nadechnout, aby to zvládl (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)	

達(达) *dá* – WB kap.: 10

達(达)	<i>dá</i>	dosahovat; vyjadřovat; přijít
● 辵 <i>chuò</i> + 大 <i>dà</i> + 羊 <i>yáng</i> = kráčet (R.162 辵) + „velký“ (R.37) + „ovce“ (R.123)		
→ dosahovat 辵 <i>chuò</i> vzrůstu velkého 大 <i>dà</i> berana 羊 <i>yáng</i> /牽 <i>dá</i> (srv. na bronzích: 達; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

大 *dà* – WB kap.: 13

大	<i>dà</i>	vel(i)ký; vysoký; hlavní; velmi
→ piktogram člověka s roztaženýma rukama i nohama dokazující, jak je <u>velký</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 大; na bronzích: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠂔)		

戴 *dài* – MWD kap.: 10

戴	<i>dài</i>	mít na sobě, nasadit si, nosit
● 異 <i>yì</i> + 戈/戣/戣 <i>zái</i> = odlišný, zvláštní + zranit (var. R.62 – halapartna 戈 <i>gē</i>)		
→ zranit (skalpovat) 戣 <i>zái</i> někoho, kdo <u> má na sobě zvláštní masku 異 <i>yì</i></u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 戴)		

殆 *dài* – WB kap.: 16

殆	<i>dài</i>	nebezpečný, riskantní; téměř
● 歹 <i>dǎi</i> + 台 <i>yí/tái</i> = zlo/kosti (R.78) + uspokojený/terasa		
→ zlo 歹 <i>dǎi</i> spojené s uspokojením 台 <i>yí</i> je krajně <u>nebezpečné</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 殆)		

當(当) *dāng/dàng* – WB kap.: 11

當(当)	<i>dāng</i>	být (někým), pracovat (jako někdo); nést odpovědnost; být zapotřebí; tento, tato, toto, onen, daný; samozřejmý/-mě když..., v době kdy...; být přítomen
	<i>dàng</i>	odpovídat (něčemu); vyrovnat se, zastat; považovat (za něco), domnívat se; takto
● 尚 <i>shàng</i> + 田 <i>tián</i> = „dosud“ + „pole“ (R.102)		
→ dávat pole 田 <i>tián</i> na první místo (cenit si ho, pozvedat je 尚 <i>shàng</i>), a tedy <u>nést za ně odpovědnost</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 當)		

當(当) *dàng* viz *dāng*

德 *dé* – WB kap.: 10

德	<i>dé</i>	ctnost, morálnost; [síla vitality, vitalita, nezdolnost]
● 彳 <i>chì</i> + 惇/惇 <i>dé</i> = levý krok (R.60) + etika		
→ sledovat 彳 <i>chì</i> přímost 直 <i>zhí</i> srdce 心 <i>xīn</i> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 德)		

 滌(滌) *dí* – WB kap.: 10

滌(滌)	<i>dí</i>	umýt, vyčistit, zamést
● 氵 <i>shuǐ</i> + 亻 <i>rén</i> + 冫 <i>gǔn</i> + 条 <i>tiáo</i> = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + „člověk“ (R.9 v pozici vlevo) + <i>svislý tah</i> (R.2) + „proužek/větévka“		
→ chopit se pádla 條 <i>tiáo</i> a vygruntovat, tj. vše <u>umýt</u> a <u>vyčistit</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 滌)		

 迭 *dié* – GD kap.: 13

迭	<i>dié</i>	opakovat, opakovaně; uspět, být schopen; dostat se (někam); vtrhnout, napadnout; měnit
● 辵 <i>chuò</i> + 失 <i>shī</i> = kráčet (R.162) + „ztratit“		
→ <u>opakovaně být schopen</u> se po cestě 辵 <i>chuò</i> ztratit 失 <i>shī</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 迭)		

 冬/真 *dōng* – WB kap.: 15

冬/真	<i>dōng</i>	zima, zimní
● 夂 <i>zhì</i> + 冫 <i>bīng</i> = krok (R.34) + led (R.15)		
→ provaz se dvěma uzly na obou koncích, jenž značil údajně „konec“ a symbolizoval poslední období roku (10. – 12. měsíc), mohl ale také zobrazovat <u>zimní</u> pokrývku na uši; interpretováno někdy též jako symbol <u>zimního</u> slunovratu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 冬)		

 督 *dū* – MWD/BD kap.: 16

督	<i>dū</i>	dohlížet, dozírat, kontrolovat
● 叔 <i>shū</i> + 目 <i>mù</i> = „strýc“ (R.85 v pozici vlevo) + „oko“ (R.109)		
→ oko 目 <i>mù</i> strýce 叔 <i>shū</i> <u>dohlíží</u> na chod všeho (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 督)		

篤(笃) *dǔ* – WB kap.: 16

篤(笃)	<i>dǔ</i>	upřímný, věrný, čestný, hluboký, štedrý; opravdový; nebezpečný, těžký, vážný (<i>nemoc</i>)
● ^艹 <i>zhú</i> + 馬 <i>mǎ</i> = bambus (R.118 竹 v pozici nahoře) + „kůň“ (R.187)		
→ bambusový koník byl jednou z nejtýpčtějších dětských hraček v Číně a například úsloví 青梅竹馬 <i>qīng méi zhú mǎ</i> (doslova: „zelené meruňky a bambusový koník“) vyjadřuje „přátelství trvající od dětství“, tedy něco na co je absolutní spolehnutí; odtud pramení významy jako <u>upřímný, věrný, čestný, hluboký, opravdový</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 篤)		

敦 *dūn* – WB kap.: 15

敦	<i>dūn</i>	čestný, poctivý, horoucí, věrný; tvrdý, pevný; nabádat, naléhat; upevňovat; ctít (<i>co</i>); zlobit se
● 享 <i>xiǎng</i> + 攴 <i>pǐ</i> = „požívat; těšit se (<i>čemu</i>)“ + tlouci (R.66 攴 v pozici vpravo)		
→ akce 攴 <i>pǐ</i> směřující k předání ovce do města jako projev <u>věrnosti</u> (tribut), nebo i akce <u>nabádající</u> k naplnění hrnce skopovým (srv. na bronzích: 敦; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 敦) – rozdvojená interpretace vychází ze skutečnosti, že na bronzích i v pečetním písmu je jasně rozpoznatelné zpodobení „ovce“/ „berana“ na jedné straně, na druhé straně však buď „města“ nebo naopak „plného hrnce“		

沌 *dùn* – GD/MWD/BD kap.: 15

沌	<i>dùn</i>	mohutný (<i>nápor vody</i>); temný, chaotický, zmatený
● 氵 <i>shuǐ</i> + 屯 <i>tún</i> = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + „výsadek“		
→ <u>mohutný výsadek/výron/nápor</u> 屯 <i>tún</i> vody 氵 <i>shuǐ</i> způsobil <u>chaos</u> (v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 沌)		

兒(儿) *ér* – WB kap.: 10

兒(儿)	<i>ér</i>	<i>deminutivum</i> ; syn
→ <u>mně</u> vztahující ruce vzhůru; tradičně interpretováno jako novorozeně, jež má na temenu lebky dosud neuzavřený otvor – fontanelu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 兒; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 兒)		

耳 *ěr* – WB kap.: 12

耳	<i>ěr</i>	ucho (R.128)
→ piktogram <u>ucha</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 耳; na bronzích: 耳; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 耳)		

發(发) fā – WB kap.: 12

發(发)	fā	vydávat, vypravit, odeslat; vyjádřit; střílet; propuknout, vzniknout, objevit se; vykazovat jistou charakteristiku, nabytou vlastnost, vznik jistého stavu apod. → stát se nějakým apod.
髮(发)	fā	vlasý
<ul style="list-style-type: none"> ● 殸 shū + 弓 gōng + 殸 bò = zabíjet (R.79) + „luk“ (R.57) + postoupit vpřed 		
→ akce ruky 殸 shū s pomocí luku 弓 gōng, tj. vyslání šípu, tedy <u>střílet</u> , resp. pomocí luku <u>odeslat</u> zprávu (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

廢/廢(废) fèi – WB kap.: 18

廢/廢(废)	fèi	nepoužitelný, upotřebený, odpadový; upustit (od něčeho), vzdát (něco), zhroutit se, zrušit, ukončit, zahodit
<ul style="list-style-type: none"> ● 广 guǎng + 发 fā = „široký“ (R.53 přístřešek) + „vypuknout“ 		
→ když vypukne 发 fā nemoc 疒 nè (R. 104 – nemoc) pod přístřeškem 广 guǎng, <u>zhroutí se</u> všechny plány (srv. v 篆书 zhuàn shū: 廢)		

方 fāng – MWD/BD kap.: 12

方	fāng	čtverec; místo; způsob; strana, směr; recept
<ul style="list-style-type: none"> ● 丶 zhǔ + 万 wàn = bod (R.3) + „deset tisíc“ 		
→ člověk nesoucí na vahadle náklad rozdělený takovým <u>způsobem</u> , že na každé straně má polovinu nákladu; event. nůž s rukojetí 方 fāng ukazující <u>směr</u> (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

妨 fāng – WB kap.: 12

妨	fāng	bránit, překážet, vadit, stát v cestě
<ul style="list-style-type: none"> ● 女 nǚ + 方 fāng = žena (R.38) + „čtyřhranný“ (R.70) 		
→ s tyčí či nožem 方 fāng <u>bránit</u> ženě 女 nǚ <u>v cestě</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 妨)		

仿 fǎng – MWD kap.: 12

仿	fǎng	napodobovat, imitovat, kopírovat; podobat se
<ul style="list-style-type: none"> ● 亻 rén + 方 fāng = „člověk“ (R.9 人 psaný v pozici vlevo) + „způsob“ 		
→ člověk 亻 rén, který to dělá stejným způsobem 方 fāng, tedy někoho <u>napodobuje</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 仿)		

輻(辐) fú – WB kap.: 11

輻(辐)	fú	paprsky kola, špice kola
● 車 chē + 畐 fú = „vůz“ (R.159) + plnost		
→ plná 畐 fú funkčnost vozu 車 chē je dána kvalitou a počtem <u>paprsků</u> jeho <u>kol</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 輻)		

辐 fú viz bì

復(复) fù – WB kap.: 14

復(复)	fù	opakovat se, vracet se zpět, obnovovat se; oplácet; odpovídat (písemně)
● 彳 chì + 复 fù = levý krok (R.60) + „vracet se zpět“		
→ <u>vracet se</u> 彳 chì <u>zpět</u> do osady 复 fù, aby se <u>obnovily</u> zásoby (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 復; na bronzích: 復; v 篆书 zhuàn shū: 復)		

杲 gǎo – BD kap.: 14

杲	gǎo	jasné slunce; zářivý; vysoký
● 日 rì + 木 mù = „slunce“ (R.72) + dřevo (R.75)		
→ <u>zářivé slunce</u> 日 rì přímo v nadhlavníku 木 mù (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 杲; v 篆书 zhuàn shū: 杲)		

各 gè – WB kap.: 16

各	gè	každý, všechen, různý, různě
● 夂 zhǐ + 口 kǒu = krok (R.34) „ústa“ (R.30)		
→ kudy <u>každý</u> přistupuje 夂 zhǐ ke vchodu 口 kǒu do jeskyně (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 各; na bronzích: 各; v 篆书 zhuàn shū: 各)		

𠄎(𠄎) gèn/gèng – GD kap.: 16

𠄎(𠄎)	gèn, gèng	rozprostírat se nad..., dosahovat až do...
→ měsíc mezi fázemi přibývání a ubývání (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎 nebo 𠄎), tj. něco, co od podoby „C“ <u>dosahuje až do</u> podoby „D“ (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𠄎 / 𠄎)		

𠄎(𠄎) gèng viz gèn

公/叅 gōng – WB kap.: 16

公/叅	gōng	vévoda, kníže; tchán (manželův otec); veřejný, veřejné záležitosti; metrický; samčí; zveřejnit; spravedlivý
<ul style="list-style-type: none"> ● 八 bā + 厶 sī = „osm“ + soukromý (R.28) 		
→ odkrýt 八 bā to, co je jen soukromé 厶 sī, a tak to zveřejnit (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 叅; na bronzích: 叅; v 篆书 zhuàn shū: 叅)		

共 gòng – WB kap.: 11

共	gòng	celkem, dohromady; společně; sdílet
<ul style="list-style-type: none"> ● 卅 gǒng + 廿 niàn = ruce spojené k přivítání (R.55 zdravít⁶) + „dvacet“ (kniž.) 		
→ ruce 卅 gǒng společně nabízející 廿 niàn (srv. na bronzích: 共; v 篆书 zhuàn shū: 共)		

𧰨(𧰨) gū viz gǔ

沽 gū – BD kap.: 10

沽	gū	kupovat, prodávat, obchodovat; ošuntělý
<ul style="list-style-type: none"> ● 氵 shuǐ + 古 gǔ = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + „starodávny“ 		
→ při obchodování odedávna 古 gǔ „tekly“ 氵 shuǐ „peníze“ (srv. v 篆书 zhuàn shū: 沽)		

𧰨(𧰨) gǔ/gū – WB kap.: 11

𧰨(𧰨)	gǔ gū	náboj/-nice (střed, osa) kola; setkávat se kolo
<ul style="list-style-type: none"> ● 𧰨 què/ké + 車 chē = mlácení/skořápka + „vůz“ (R.159) 		
→ pouzdro 𧰨 ké v <u>ose kola</u> vozu 車 chē, kde se setkávají špice kola 輻 fú (srv. v 篆书 zhuàn shū: 𧰨)		

古 gǔ – WB kap.: 14

古	gǔ	dávná doba, dávnověk; starý, dávný, starobylý, starodávny
<ul style="list-style-type: none"> ● 十 shí + 口 kǒu = „deset“ + „ústa“ (R.30) 		
→ co bylo již desatero 十 shí ústy 口 kǒu řečeno je považováno za dávno osvědčené (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 古; na bronzích: 古; v 篆书 zhuàn shū: 古)		

⁶ Návrh názvu radikálu podle Slaměniková & Uher (2022).

栝 *guā* – MWD kap.: 10

栝	<i>guā</i>	jalovec; okurkovník (<i>Dendrosicyos</i>)
● 木 <i>mù</i> + 舌 <i>shé</i> = dřevo (R.75) + „jazyk“		
→ jalovec je dřevina 木 <i>mù</i> , která vypadá jako vztyčený jazyk 舌 <i>shé</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 栝)		

廣(广) *guǎng* – BD kap.: 15

廣(广)	<i>guǎng</i>	široký, rozsáhlý; rozšiřovat, zvětšovat
● 广 <i>yǎn/guǎng</i> + 黃 <i>huáng</i> = přístřešek + „žlutý“		
→ přístřešek 广 <i>guǎng</i> připojený k domu představuje jeho rozšíření a vylepšení 黃 <i>huáng</i> (srv. na bronzích: 廣; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 廣)		

歸(归) *guī* – WB kap.: 14

歸(归)	<i>guī</i>	vrátit (se); přiřadit, připojit, náležet
● 自 <i>fū/dū</i> + 止 <i>zhǐ</i> + 帚 <i>zhǒu</i> = návší (R.170)/navrší + zastavit (R.77) + koště		
→ manželka 婦 <i>fū</i> (kdo „obhospodaruje koště“ 帚 <i>zhǒu</i>) se jednou do roka vracívala domů na své rodné místo (rodný post) 自 <i>fū</i> , aby se tam na chvíli zastavila 止 <i>zhǐ</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 婦; na bronzích: 婦; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 歸)		

國(国) *guó* – WB kap.: 10

國(国)	<i>guó</i>	země, stát
● 口 <i>wéi</i> + 或 <i>huò</i> = ohrada (R.31) + „nebo“, „snad“		
→ zbraně 戈 <i>gē</i> chráníci osady v celé zemi 口 <i>wéi</i> (srv. na bronzích: 國; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 國)		

闔(闔) *hé* – WB kap.: 10

闔(闔)	<i>hé</i>	zavírat; celý, veškerý, celkem; dveře
● 門 <i>mén</i> + 盍 <i>hé</i> = „dveře“ (R.169 vrata) + „proč ne?“		
→ při odchodu 去 <i>qù</i> z lázně 厠 <i>mǐn</i> je třeba zavřít za sebou dveře 門 <i>mén</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 闔)		

何 *hé* – WB kap.: 13

何	<i>hé</i>	co?; který?; jak?; proč? (<i>kniž.</i> , <i>ev. rétor.</i>)
● 亻 <i>rén</i> + 可 <i>kě</i> = „člověk“ (R.9 v pozici vlevo) + „moci“		
→ údiv nad člověkem nesoucím na rameni halapartnu či sekyru, event. i motyku či kosu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 何; na bronzích: 何; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 何)		

忽 *hū* – MWD kap.: 14

忽	<i>hū</i>	pojednou, náhle; přehlédnout; zapomenout; rychlý, nepostřehnutelný; nevědět ani jak; beztvarý, nezřetelný, nejasný
<ul style="list-style-type: none"> ● 勿 <i>wù</i> + 心 <i>xīn</i> = zákaz + „srdce“ (R.61) 		
→ bez 勿 <i>wù</i> úmyslu 心 <i>xīn</i> , bezděčně, neplánovaně, znenadání: <u>náhle</u> , <u>pojednou</u> (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 惚 *hū* – WB kap.: 14

惚	<i>hū</i>	rozčarovaný, rozladěný, zklamaný; být duchem nepřítomný, být „mimo“
<ul style="list-style-type: none"> ● ↑ <i>xīn</i> + 忽 <i>hū</i> = „srdce“ (R.61 心 v pozici vlevo) + „pojednou“ 		
→ dotkne se citů ↑ <i>xīn</i> , co člověk nečekal 忽 <i>hū</i> , a tak je z toho jeden <u>rozladěný</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 戶(户) *hù* – WB kap.: 11

戶(户)	<i>hù</i>	dveře (R.63); usedlost, rodina
→ piktogram <u>dveří</u> s jedním křídlem (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 患 *huàn* – WB kap.: 13

患	<i>huàn</i>	pohroma, kalamita, trápení; přinášet trápení, být pohromou, být postižen (čím)
<ul style="list-style-type: none"> ● 串 <i>chuàn</i> + 心 <i>xīn</i> = „propojit (chybně)“, „potloukat se“ + „srdce“ (R.61) 		
→ mít špatné spojení 串 <i>chuàn</i> v srdci 心 <i>xīn</i> = vnitřně <u>být postižen</u> nějakým <u>trápením</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 涣(涣) *huàn* – WB kap.: 15

涣(涣)	<i>huàn</i>	rozptýlit, roztrousit, rozpustit; vytrazit; roztávat, rozplývat se
<ul style="list-style-type: none"> ● 彳 <i>shǔ</i> + 奂 <i>huàn</i> = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + „nádherný“ 		
→ něco rukama rozmíchávat ve vodě 彳 <i>shǔ</i> a tak to <u>rozpustit</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 恍/怳 *huǎng* – WB kap.: 14

恍/怳	<i>huǎng</i>	nejasný, beztvarý, mlhavý, smutný, nedostížný; nečekaný
<ul style="list-style-type: none"> ● ↑ <i>xīn</i> + 光 <i>guāng</i> = „srdce“ (R.61 心 v pozici vlevo) + „záře“, „holý“ 		
→ mít obnažené 光 <i>guāng</i> srdce ↑ <i>xīn</i> , tedy být <u>smutný</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

惠 *huì* – BD kap.: 18

惠	<i>huì</i>	dobrodiní; dobro; laskavost; střapec
● 衷 <i>zhuān</i> + 心 <i>xīn</i> = <i>piktogram vřetena (text.)</i> , zavěšený + „srdce“ (R.61)		
→ mít v srdci 心 <i>xīn</i> „střapec“ 衷 <i>zhuān</i> – <u>dobrodiní, laskavost</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

慧 *huì* – WB kap.: 18

慧	<i>huì</i>	inteligentní, bystrý, chytrý, moudrý
● 慧 <i>huì</i> + 心 <i>xīn</i> = „metla“ + „srdce“ (R.61)		
→ být <u>bystrý</u> znamená mít mysl 心 <i>xīn</i> tak rychlou, jako když by to metla 慧 <i>huì</i> smetla (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

昏 *hūn* – MWD kap.: 14

昏	<i>hūn</i>	zatemňovat se, stmívat se; ztratit vědomí, omdlít
● 日 <i>rì</i> + 氏 <i>dī</i> = „slunce“ (R.72) + nízko (<i>namísto znaku</i> 氏 <i>shì</i> – „rodové jméno“)		
→ když je slunce 日 <i>rì</i> nízko 氏 <i>dī</i> , začíná se <u>stmívat</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

混 *hùn* – WB kap.: 14

混	<i>hùn</i>	míchat, směšovat; zkalit; zakalit se; vpašovat; protloukat se; bohatý (vodní) tok
● 氵 <i>shuǐ</i> + 昆 <i>kūn</i> = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + „starší bratr“ (<i>kniž.</i>)		
→ voda 氵 <i>shuǐ</i> , která se společně 昆 <i>kūn</i> s něčím <u>smíchá</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

積(积) *jī* – BD kap.: 16

積(积)	<i>jī</i>	hromadit, shromažďovat, sbírat; nahromaděný, hluboce zakořeněný; špatné trávení, zácpa; součin
● 禾 <i>hé</i> + 責 <i>zé</i> = obilí (R.115) + povinnost/požadovat		
→ <u>shromažďovat</u> obilí 禾 <i>hé</i> jako daňová povinnost 責 <i>zé</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

及 *jí* – WB kap.: 13

及	<i>jí</i>	dosáhnout; jakmile; jakož (i); a (také)
● 人 <i>rén</i> + 又 <i>yòu</i> = „člověk“ (R.9) + „opět“ (R.29 var.)		
→ ruka 又 <i>yòu</i> , která <u>dosáhne</u> na unikající osobu 人 <i>rén</i> a tak ji chytí (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

即 *jí* – GD kap.: 17

即	<i>jí</i>	přiblížit se, přistoupit; to jest, znamenat; hned, okamžitě, rychle
<ul style="list-style-type: none"> ● 卣 <i>jí</i> (var.) + 卣 <i>jié</i> = nádoba s jídlem + pečeť (R.26) 		
→ člověk <u>přistupující</u> k nádobě s jídlem 卣 <i>jí</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 極/極(极) *jí* – WB kap.: 16

極/極(极)	<i>jí</i>	krajně, extrémně, velmi; pól, krajnost
<ul style="list-style-type: none"> ● 木 <i>mù</i> + 厶 <i>jí</i> = dřevo (R.75) + extrémně 		
→ původně člověk 人 <i>rén</i> limitovaný dvojitým omezením (nahore a dole) 二 (srv. prvek 一 v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>), nad nímž se vpravo zvedá ruka (s klackem) 又 <i>yòu</i> a vlevo jsou otevřená ústa 口 <i>kǒu</i> , tedy člověk, na nějž je <u>extrémně</u> naléháno (srv. na bronzích) , ve spojení se dřevem, resp. stromem 木 <i>mù</i> by pak mohl označovat <u>krajní</u> (nejvyšší) vrcholek stromu (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 計(计) *jì* – MWD/BD kap.: 14

計(计)	<i>jì</i>	počítat, kalkulovat, odhadovat; plán, lest
<ul style="list-style-type: none"> ● 言 <i>yán</i> + 十 <i>shí</i> = slova (R.149) + „deset“ 		
→ říci 言 <i>yán</i> něco, co jsem si <u>spočítal</u> na 10 十 <i>shí</i> prstech (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 紀(纪) *jì* – WB kap.: 14

紀(纪)	<i>jì</i>	kázeň; období; anály; zápisy; řídit, fixovat, uspořádat, regulovat, zapisovat
<ul style="list-style-type: none"> ● 糸 <i>mì/sī</i> + 己 <i>jǐ</i> = hedvábí (R.120 糸 <i>sī</i> v pozici vlevo) + sám 		
→ svazovat 糸 <i>sī</i> dohromady samostatné 己 <i>jǐ</i> bambusové proužky <u>análů</u> (srv. v písmu na bronzích: 己; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 寄 *jì* – WB kap.: 13

寄	<i>jì</i>	posílat, odesílat; vkládat, svěřovat; přiživovat se
<ul style="list-style-type: none"> ● 宀 <i>mián</i> + 奇 <i>qí</i> = střecha (R.40) + zvláštní 		
→ pod střechou (doma) 宀 <i>mián</i> něco zvláštním způsobem 奇 <i>qí</i> <u>svěřovat</u> či <u>vkládat</u> ; vzhledem k tomu, znak 奇 <i>qí</i> měl původní význam „jet na koni“ 騎 <i>qí</i> (srv. Wang 1997, Sears 2023 aj.), resp. „sedět (rozkročmo jako) na koni“, navozuje to i „doslovnou“ asociaci: posadit se pod střechou „koňmo“ (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

家 jiā – WB kap.: 18

家	jiā	rodina; domov; doma; odborník na (<i>suffix</i>)
● 宀 <i>mínám</i> + 豕 <i>zhǐ</i> = střecha (R.40) + prase (R.152)		
→ čínská <u>rodina</u> žila tradičně v domě 宀 <i>mián</i> na pilotech, pod kterým se jako ve stáji chovala prasata 豕 <i>zhǐ</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠩺; na bronzech: 𠩺; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 豕)		

監/監(监) jiān/jiàn – MWD kap.: 10

覽(览)	lǎn	dívat se, prohlížet si, pozorovat, vidět
● 監 <i>jiān</i> + 見/见 <i>jiàn</i> = „sledovat“ + „vidět“ (R.147 pozorovat)		
→ úředník 臣 <i>chén</i> , který <u>pozoruje</u> 見 <i>jiàn</i> , neboť má za úkol dohlížet, sledovat a kontrolovat 監 <i>jiān</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 覽)		

鑑/鑒/鑒(鉴) jiàn – BD kap.: 10

鑑/鑒/鑒(鉴)	jiàn	zrcadlo; zrcadlit se, bedlivě pozorovat
● 金 <i>jīn</i> + 監 <i>jiān</i> = kov, zlato (R.167) + „pozorovat“		
→ <u>pozorovat</u> 監 <i>jiān</i> v odlesku kovového <u>zrcadla</u> 金 <i>jīn</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 鑒)		

監/監(监) jiàn viz jiān

將(将) jiāng – WB kap.: 15

將(将)	jiāng	konat; (<i>ukazatel budoucího času</i>); velitel, generál; v budoucnu; pomocí ..., s...
● 月 <i>qiáng</i> + 月 <i>yuè</i> + 寸 <i>cùn</i> = postel (R.90) + „měsíc“ (transformovaný R.130 肉 <i>ròu</i> – „maso“) + „palec“ (R.41)		
→ <u>bude maso!</u> – ruka třímající maso nad deskou (stolu), kam jej hodlá položit (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 將)		

曷 jiǎo – WB kap.: 14

曷	jiǎo	jasný, zářící, oslňující, průzračný
● 白 <i>bái</i> + 勹 <i>jiǎo</i> = „bílý“ (R.106) + „posvítit“ (<i>arch.</i>)		
→ tak <u>oslňující</u> , jako když tě osvíti 勹 <i>jiǎo</i> vycházející slunce 白 <i>bái</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 曷)		

詰(诘) jié – WB kap.: 14

詰(诘)	jié	dotázat se; otázka; prozkoumat
● 言 <i>yán</i> + 吉 <i>jí</i> = slova (R.149) + „šťastný“		
→ <u>dotaz</u> 言 <i>yán</i> na to, jak se stát šťastným 吉 <i>jí</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 詰)		

今 *jīn* – WB kap.: 14

今	<i>jīn</i>	současnost
→ piktogram starodávneho zvonu, jehož srdce vyzvání, že <u>právě teď</u> se něco děje: <i>jīn jīn</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 驚(惊) *jīng* – WB kap.: 13

驚(惊)	<i>jīng</i>	(vy)lekat se; polekat; splašit se, poplašit se
● 敬 <i>jìng</i> + 馬 <i>mǎ</i> = „vážený“ + „kůň“ (R.187)		
→ pro vynucení respektu pohrozit 敬 <i>jìng</i> koni 馬 <i>mǎ</i> až se <u>vyleká</u> , <u>splaší</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 就 *jiù* – BD kap.: 15

就	<i>jiù</i>	přiblížit; přisunout se; začít vykonávat, nastoupit; završit; přikusovat; podle, co se týče, pokud jde o, o; již, už; hned, za okamžik, každou chvíli, okamžitě, ihned; tak, teď; jen, pouze; prostě
● 京 <i>jīng</i> + 尤 <i>yóu</i> = hlavní město + vina, zejména, zvláštní		
→ <u>nastoupit</u> do úřadu v hlavním městě 京 <i>jīng</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 開(开) *kāi* – WB kap.: 10

開(开)	<i>kāi</i>	otevřít, otevírat
● 門 <i>mén</i> + 开 <i>kāi</i> = „dveře“ (R.169 vrata) + „otevírat“		
→ původně dvě ruce 𠂔 odstraňující závoru 一 (开 <i>kāi</i>), aby se <u>otevřela</u> brána 門 <i>mén</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : nebo)		

 苛 *kē* – MWD kap.: 13

苛	<i>kē</i>	drsný, tvrdý, přísný; drobný, malý
● 艸 <i>cǎo</i> + 可 <i>kě</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + „moci“		
→ rostlina 艸 <i>cǎo</i> , která je <u>drsná</u> či <u>tvrdá</u> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 客 *kè* – GD/MWD/BD kap.: 15

客	<i>kè</i>	host; osobní
● 宀 <i>mián</i> + 各 <i>kè</i> = střecha (R.40) + „každý“		
→ každý 各 <i>kè</i> , kdo zavítá pod naši střechu 宀 <i>mián</i> , je naším <u>hostem</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

快 *kuài* – MWD kap.: 18

快	<i>kuài</i>	rychlý; bystrý, důvtipný; ostrý; mít dobrou náladu; brzo, hned
● † <i>xīn</i> + 夬/夬 <i>guài</i> = „srdce“ (R.61 v pozici vlevo) + jistý; jeden z 64 hexagramů		
→ člověk mající v srdci † <i>xīn</i> rychlost střelce, tj. s návlekm na prstu pravé ruky pro natahování tětiny luku 夬 <i>guài</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 夬)		

狂/狴 *kuáng* – WB kap.: 12

狂/狴	<i>kuáng</i>	zběsilý, bezuzdný; nespoutaný, divoký; domýšlivý, arogantní
● 犴 <i>quǎn</i> + 王 <i>wáng</i> = pes (R.94 犬 v pozici vlevo) + „král“		
→ vyrazit 圭 <i>wǎng/fēng</i> (止王/止土)/王 <i>wáng</i> jako pes 犴 <i>quǎn</i> , tj. být <u>zběsilý</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 犴; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 狴)		

曠(旷) *kuàng* – WB kap.: 15

曠(旷)	<i>kuàng</i>	pustý; volný, rozsáhlý; jasný; zanedbávat
● 日 <i>rì</i> + 廣 <i>guǎng</i> = slunce (R.72) + „široký“		
→ až na <u>pustém</u> konci širošířého 廣 <i>guǎng</i> světa, kam jen jasné slunce 日 <i>rì</i> dohlédne (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 曠)		

藍(蓝) *lán* – MWD kap.: 10

藍(蓝)	<i>lán</i>	modrý
● ++ <i>cǎo</i> + 監 <i>jiān</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + „sledovat“		
→ rostlina 艸 <i>cǎo</i> , která se zhlíží 監 <i>jiān</i> v <u>modré</u> barvě nebes, jako v zrcadle (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 藍)		

覽(览) *lǎn* – WB kap.: 10

覽(览)	<i>lǎn</i>	dívat se, prohlížet si, pozorovat, vidět
● 監 <i>jiān</i> + 見/见 <i>jiàn</i> = „sledovat“ + „vidět“ (R.147 pozorovat)		
→ úředník 臣 <i>chén</i> , který <u>pozoruje</u> 見 <i>jiàn</i> , neboť má za úkol dohlížet, sledovat a kontrolovat 監 <i>jiān</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 覽)		

離(离) *lí* – WB kap.: 10

離(离)	<i>lí</i>	opustit, odloučit se; (být vzdálen) od; oddělit se; postrádat, obejít se (<i>bez čeho</i>)
● 离 <i>lí</i> + 隹 <i>zhuī</i> = „opustit“ + pták (s krátkým ocasem - R.172)		
→ pták 隹 <i>zhuī</i> , který <u>opouští</u> 离 <i>lí</i> hnízdo (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 離)		

獵(猎) liè – WB kap.: 12

獵(猎)	liè	honit, lovit; honící, lovecký
●	彡 quǎn + 豸 liè = pes (R.94 犬 v pozici vlevo) + srst myši (krysy)/koňská hřiva	
→	pes 彡 quǎn <u>honící/lovící</u> drobnou zvěř 豸 liè (srv. na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū: 	

鄰(邻) lín – WB kap.: 15

鄰(邻)	lín	soused, sousední
●	米 mǐ + 舛 chuǎn + 邑 yì = „rýže“ (R.119) + krok sem krok tam + město (R.163 邑 v pozici vpravo)	
→	ohnivé řeči zleva, zprava (zepředu, zezadu) 舛 chuǎn od těch, kdo jsou moji <u>sousedé</u> ve městě 邑 yì (srv. v 篆书 zhuàn shū: 	

凌/凌 líng – MWD kap.: 15

凌/凌	líng	urazit, pohanět; stoupat, vznášet se vysoko; led, kusy ledu, nahromaděný led; ctnostný
●	冫 shuǐ + 夔 líng = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + přecházet přes	
→	jít přes 夔 líng na vodě nahromaděný <u>led</u> 冫 shuǐ, resp. 冫 bīng (srv. v 篆书 zhuàn shū: 	

令 líng – WB kap.: 12

令	líng	přikázat, nařídit; způsobit, vyvolat
●	亼 jí + 卩 jié = spojit, shromáždit (namísto 集 jí) + pečeť, vrubovka (R.26)	
→	připojit 亼 jí k dokumentu pečeť 卩 jié a tak něco <u>nařídit</u> ; původně ale spíše zobrazení svrchu hovořících úst (ústa obrácená dolů 亼 jí) ke klečící osobě 卩 jié (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū: 	

六 liù – WB kap.: 18

六	liù	šest
→	původně asi piktogram prehistorického kolového domu , resp. jeho střechy; (současný determinativ „střecha“ \rightarrow mián - R.40), používaný ve znacích s významem „obydlí“, má stejný prapůvod (na střechu čínské kolové stavby, ale i čínské pagody bylo potřeba 6 „nosných trámů“); někdy bývá hledán původ též ve znaku 大 dà, původně piktogram stojící postavy s významem „velký“; čínská historiografie spekuluje i s výkladem, že jde o „sudé číslo“, které „vstupuje“ 入 rù, tedy je zahrnuto pod číslem „8“ 八 bā (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: ; na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū: 	

龍(龙) *lóng* – MWD kap.: 13

龍(龙)	<i>lóng</i>	drak (R.212)
<ul style="list-style-type: none"> 立 <i>lì</i> + 月 <i>yuè</i> + 弓 <i>juàn</i> (změněno) = „postavit“, „vztyčit“ – namísto 王 <i>wáng</i> „král“ + „měsíc“ (R.74) – namísto 肉 <i>ròu</i> „maso“ (R.130) + ptačí křídlo – namísto 匕 / 七 <i>bǐ</i>, resp. 虫 / 虺 <i>chóng</i> (R.142 had, červ) 		
<ul style="list-style-type: none"> → piktogram <u>draka</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:) 		

聾(聋) *lóng* – WB kap.: 12

聾(聋)	<i>lóng</i>	hluchý; ohluchnout
<ul style="list-style-type: none"> 龍 <i>lóng</i> + 耳 <i>ěr</i> = „drak“ (R.212) + ucho (R.128) 		
<ul style="list-style-type: none"> → mít ucho „na draka“, tedy být <u>hluchý</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:) 		

芒 *máng* – BD kap.: 14

芒	<i>máng</i>	ozdobnice čínská (<i>Miscanthus sinensis</i>) ⁷ ; osiny, vousy (obilí); paprsky; ostré body
<ul style="list-style-type: none"> 艹 <i>cǎo</i> + 亡 <i>wáng</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + ztracený 		
<ul style="list-style-type: none"> → <u>ozdobnice čínská</u> je „vousatá“ rostlina 艹 <i>cǎo</i>, mezi jejímiž „vousatými“ stvoly je možné se ztratit 亡 <i>wáng</i> = ukrýt (v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:) 		

盲/眇 *máng* – WB kap.: 12

盲/眇	<i>máng</i>	slepý, slepota
<ul style="list-style-type: none"> 亡 <i>wáng</i> + 目 <i>mù</i> = zničit + „oko“ (R.109) 		
<ul style="list-style-type: none"> → mít zničené 亡 <i>wáng</i> oči 目 <i>mù</i>, tedy být <u>slepý</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>:) 		

⁷ Ozdobnice čínská (*Miscanthus sinensis*) je 2-4 m vysoká travina používaná v Číně pro výrobu sandálů.
http://daz.garten.cz/images_data/560_okrasne_traviny.jpg&imgrefurl=http://daz.garten.cz/a/cz/560-zahrada-a-okrasne-traviny

沒(没) *mèi* viz *mò*

 沕 *mèi/mì/wù* – MWD kap.: 16

沕	<i>mèi/mì/wù</i>	schovávat se, skrývat se, vytrácet se
<ul style="list-style-type: none"> ● 氵 <i>shuǐ</i> + 勿 <i>wù</i> = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + zákaz 		
→ <u>skrýt se</u> (abych nebyl vidět 勿 <i>wù</i>) ve vodě 氵 <i>shuǐ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 沕 *mì* viz *mèi*

 明 *míng* – WB kap.: 10

明	<i>míng</i>	jasný; příští
<ul style="list-style-type: none"> ● 日 <i>rì</i> + 月 <i>yuè</i> = slunce (R.72) + „měsíc“ (R.74) 		
→ za oknem 囧 <i>jiǒng</i> svítí <u>jasný</u> měsíc 月 <i>yuè</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 謬(谬) *miù* – MWD kap.: 14

謬(谬)	<i>miù</i>	chybný, pochyb(e)ný
<ul style="list-style-type: none"> ● 言 <i>yán</i> + 謬 <i>liù</i> = slova (R.149) + zvuk větru; vznášet se 		
→ slova 言 <i>yán</i> , řečená do větru 謬 <i>liù</i> , jsou <u>pochybená</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 沒(没) *mò/méi* – BD kap.: 14

沒(没)	<i>mò</i> <i>méi</i>	ponořit se, zmizet (ve vodě); sahat až (po) nemít, ne
<ul style="list-style-type: none"> ● 氵 <i>shuǐ</i> + 殳 <i>shū</i> = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + akce ruky/píka, zasazovat rány, zabíjet (R.79) 		
→ ruka, která sahá 殳 <i>shū</i> po něčem, co se potopilo ve vodním 氵 <i>shuǐ</i> víru, a tím pádem už to <u>nemá</u> ; případně někdo, kdo <u>se ponořil</u> do vody až mu kouká z vody jen ruka, tj. voda mu <u>sahá až nad hlavu</u> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 目 *mù* – WB kap.: 12

目	<i>mù</i>	oko, zrak (kniž.); katalog, jednotka, bod (R.109)
→ piktogram <u>oka</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

乃 *nǎi* – WB kap.: 16

乃	<i>nǎi</i>	být (<i>kniž.</i>); tedy, pak
<p>→ být v jiném stavu, tj. mít zvětšená nadra a břicho, srv. 孕 <i>yùn</i> = „těhotná“, event. proud vzduchu, který <u>pak</u> při artikulaci narazil (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠄎)</p>		

溺 *nì/niào* – GD kap.: 15

溺	<i>nì</i> <i>niào</i>	utopit [novorozeně]; oddávat se; vzbuzovat počurat se
<p>● 氵 <i>shuǐ</i> + 弱 <i>ruò</i> = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + „slabý“</p>		
<p>→ být trochu 弱 <i>ruò</i> mokrý 氵 <i>shuǐ</i> – počurat se (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 溺)</p>		

溺 *niào* viz *nì*弄 *nòng* – MWD kap.: 13

弄	<i>nòng</i>	obstarat, sehnat; připravovat, hotovit, dělat; manipulovat, nakládat, hrát si s
<p>● 王 <i>wáng</i> + 廾 <i>gǒng</i> = „král“ + dvě ruce</p>		
<p>→ dvě ruce <u>manipulující</u> nebo <u>hrající si s</u> nefritem (srv. na bronzech: 弄; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 弄)</p>		

奴 *nú* – GD kap.: 15

奴	<i>nú</i>	otrok; dehonorifikum (<i>dívka o sobě v minul. čase</i>)
<p>● 女 <i>nǚ</i> + 又 <i>yòu</i> = žena (R.38) + „opět“ (R.29)</p>		
<p>→ žena 女 <i>nǚ</i> určená pro manuální práci 又 <i>yòu</i> (piktogram pravé ruky) jako <u>otrok</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i>: 奴; na bronzech: 奴; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 奴)</p>		

女 *nǚ* – MWD kap.: 13

女	<i>nǚ</i>	žena (R.38), ženský; dcera
<p>→ piktogram klečící ženy s vyznačením jejích prsou (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 女; na bronzech: 女; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 女)</p>		

旁/𠂔 *páng* – MWD kap.: 16

旁/𠂔	<i>páng</i>	strana, bok, vedle, stranou, po straně, u
<p>● 立 <i>lì</i> + 冫 <i>mì</i> + 方 <i>fāng</i> = stát (R.117 var.) + příkrýt (R.14) + čtverhranný (R.70)</p>		
<p>→ člověk nesoucí na vahadle náklad překrytý <u>po stranách</u> plachtou (srv. v 甲骨文 <i>jiǎgǔwén</i>: 𠂔; na bronzech: 𠂔; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠂔)</p>		

被 *pī* viz *bèi*

 庀 *pǐ* – GD kap.: 15

庀	<i>pǐ</i>	dávat do pořádku; zacházet s, věnovat se
<ul style="list-style-type: none"> ● 广 <i>yǎn/guǎng</i> + 匕 <i>bǐ</i> = přístřešek (R.53)/široký (zjednodušený znak) + dýka (R.21) 		
→ obrátit 匕 <i>bǐ</i> vše pod přístřeškem 广 <i>yǎn</i> „vzhůru nohama“ a tak to vše dát do pořádku (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 庀)		

 魄 *pò* – WB kap.: 10

魄	<i>pò</i>	duše; duch; energie, vitalita; neosvícená část měsíce; tělesná duše <i>pcho</i> (jinový duch)
<ul style="list-style-type: none"> ● 白 <i>bái</i> + 鬼 <i>guǐ</i> = „bílý“ + „duše zemřelého“, „duch“, „démon“ (R.194) 		
→ průsvitný (bílý) 白 <i>bái</i> <u>duch</u> 鬼 <i>guǐ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 魄)		

 樸(朴) *pǔ* – WB kap.: 15

樸(朴)	<i>pǔ</i>	prostý, jednoduchý; neopracované dřevo [výmladek (stromu)]
<ul style="list-style-type: none"> ● 木 <i>mù</i> + 業 <i>pú</i> = dřevo (R.75) + neodbytný/mlází, houští 		
→ to, co neodbytně razí 業 <i>pú</i> ze dřeva stromu 木 <i>mù</i> , jsou <u>prosté</u> výmladky a výhony, které mohou také sloužit jako <u>jednoduché</u> topivo, jež se dá snadno získat (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 樸)		

 啟(启) *qǐ* – MWD/BD kap.: 10

啟(启)	<i>qǐ</i>	otevřít; začít; sdělit; podnikit
<ul style="list-style-type: none"> ● 户 <i>hù</i> + 口 <i>kǒu</i> + 攴 <i>pū</i> = dveře (R.63) + „ústa“ (R.30) + tlouci (akce ruky R.66 攴) 		
→ <u>otevřít</u> si rukou 攴 <i>pū</i> dveře (okno) 户 <i>hù</i> , abych mohl něco ústy 口 <i>kǒu</i> <u>sdělit</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 啟)		

 氣(气) *qì* – WB kap.: 10

氣(气)	<i>qì</i>	vzduch; dech; plyn; pach; rozčítit se; energie
<ul style="list-style-type: none"> ● 气 <i>qì</i> + 米 <i>mǐ</i> = „vzduch“ (R.84 plyn) + „rýže (zrnka)“ (R.119) 		
→ <u>pach</u> 气 <i>qì</i> (či vůně) rýže 米 <i>mǐ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 氣)		

器 *qì* – WB kap.: 11

器	<i>qì</i>	instrument, nástroj, potřeby; nádobí, náčiní, výrobek, nádoba; orgán; talent
● 犬 <i>quǎn</i> + 器 <i>jí</i> = pes (R.94) + halekat		
→ původně hlasitě 器 <i>jí</i> štěkající pes 犬 <i>quǎn</i> , ale tento znak existoval i ve variantní podobě 器, což mohlo představovat nějaký věhlasný 器 <i>jí</i> nástroj 工 <i>gōng</i> (srv. na bronzích: 器; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 器)		

親(亲) *qīn* – WB kap.: 17

親(亲)	<i>qīn</i>	příbuzný, rodný, pokrevní; blízký, důvěrný; líbat, pocielovat
● 亲 <i>jiàn</i> + 見 <i>jiàn</i> = „příbuzný“, líska + „vidět“ (R.147)		
→ pokrevní příbuzný je jako výmladek lísky 亲 <i>zhī</i> , u nějž je vidět 見 <i>jiàn</i> , že roste z téhož kmene; resp. ti, jež jsou k vidění vždy spolu (srv. na bronzích: 親; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 親)		

清 *qīng* – WB kap.: 15

	<i>qīng</i>	čistý, průzračný, jasný; pročistit, vyrovnat; pokojný, upokojit
● 彳 <i>shuǐ</i> + 青 <i>qīng</i> = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + „(modro)zelený“ (R.174)		
→ průzračný, jako blankytná 青 <i>qīng</i> voda 彳 <i>shuǐ</i> ve studni (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 清)		

情 *qíng* – MWD kap.: 15

情	<i>qíng</i>	(po)cit, emoce; laskavost; situace; nálada (náležející k <i>jinu</i> a člověk ji chce dosáhnout)
● 忄 <i>xīn</i> + 青 <i>qīng</i> = „srdce“ (R.62 v pozici vlevo) + „(modro)zelený“, „mladý“ (R.174)		
→ srdce 忄 <i>xīn</i> mladého 青 <i>qīng</i> člověka je plné <u>emocí</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 情)		

馭(驱) *qū* – BD kap.: 12

馭(驱)	<i>qū</i>	pobízet koně; vyhánět, hnát; napadnout
● 區 <i>qū</i> + 支 <i>pū</i> = „oblast“, „kraj“, „okresek“ + tlouci, akce ruky (R.66)		
→ hnát 支 <i>pū</i> koně 馭 <i>qū</i> 馭 <i>qū</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 馭)		

取 *qǔ* – WB kap.: 12

取	<i>qǔ</i>	vyzvednout, vybrat (si), brát si
● 耳 <i>ěr</i> + 又 <i>yòu</i> = ucho (R.128) + „opět“		
→ brát si levé ucho válečného zajatce jako svědectví vítězství (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 取; na bronzích: 取; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 取)		

全 *quán* – WB kap.: 16

全	<i>quán</i>	celý, kompletní, úplný; perfektní
<ul style="list-style-type: none"> ● 人 <i>rén</i> + 王 <i>wáng</i> = „člověk“ (R.9) + „král“ 		
→ <u>kompletní</u> sešlost všech (významných) pod jednou střešou <i>nebo</i> až nádoba s víčkem je <u>kompletní</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 全)		

 然 *rán* – MWD kap.: 11

然	<i>rán</i>	být takový; dělat toto; nicméně; alternuje též znak 燃 <i>rán</i> = hořet, (za)pálit
<ul style="list-style-type: none"> ● 月 <i>yuè</i> + 犬 <i>quǎn</i> + 灬 <i>huǒ</i> = „měsíc“ (R.74) + pes (R.94) + „oheň“ (R.86 火 v pozici dole) 		
→ psí 犬 <i>quǎn</i> maso 肉 <i>ròu</i> na <u>ohni</u> 火 <i>huǒ</i> (srv. na bronzích: 𤇑; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𤇑)		

 容/宀 *róng* – WB kap.: 15

容/宀	<i>róng</i>	dovolit, prominout, tolerovat, akceptovat; pojmout, obsahovat; jevit se; vzezření
<ul style="list-style-type: none"> ● 宀 <i>mián</i> + 谷 <i>gǔ</i> = střecha (R.40) + „údolí“ (R.165) 		
→ co je doma, pod střešou 宀 <i>mián</i> , <u>dovoleno</u> (srv. na bronzích: 宀; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 宀)		

 柔 *róu* – WB kap.: 10

柔	<i>róu</i>	měkký, hebký, jemný, poddajný; změkčovat; měkkost, poddajnost
<ul style="list-style-type: none"> ● 矛 <i>máo</i> + 木 <i>mù</i> = „kopí“, čínská partyzána + strom (R.75) 		
→ strom 木 <i>mù</i> , který je natolik <u>měkký</u> , že jej lze uříznout pilovitě zakončeným kopím 矛 <i>máo</i> , resp. kopím opatřeným pazourky (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 柔)		

 辱 *rǔ* – WB kap.: 13

辱	<i>rǔ</i>	hanba; potupa; ponížení; tupit; ostouzet
<ul style="list-style-type: none"> ● 辰 <i>chén</i> + 寸 <i>cùn</i> = 5. ze 12 Nebeských větví (7-9 hodin ráno) + „palec“ (R.41) 		
→ <u>potupit</u> někoho tím, že půjde s motykou/srpem 辰 <i>chén</i> v ruce 寸 <i>cùn</i> na veřejné práce (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 辱)		

 卅 *sà* – MWD/BD kap.: 11

卅	<i>sà</i>	třicet (používáno např. v telegramech)
→ tři desítky spojené, tedy <u>třicet</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 卅; na bronzích: 卅; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 卅)		

三 *sān* – WB kap.: 11

三	<i>sān</i>	tři
● 一 <i>yī</i> + 二 <i>èr</i> = „jeden“ (R.1) + „dva“ (R.7)		
→ tři horizontální tahy zřejmě zpodobňující tři bambusové hůlky určené k počítání (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 三; na bronzech: 三; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 三)		

色 *sè/shǎi* – WB kap.: 12

色	<i>sè</i>	barva; vzezření, výraz tváře; sexuální touha
色	<i>shǎi</i>	barva (<i>hovor.</i>) (R.139)
● 人 <i>rén</i> + 巴 <i>bā</i> = „člověk“ (R.9 var.) + „dychtit“		
→ výraz dychtícího 巴 <i>bā</i> člověka 人 <i>rén</i> , i když původně namísto prvku 巴 <i>bā</i> v dolní části znaku byl zřejmě používán prvek 卩 <i>jié</i> (R.26 „pečeť“, event. „vrubovka“ sensu Slaměnková & Uher 2022), považovaný za piktogram klečícího člověka (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠃉)		

色 *shǎi* viz *sè*埏 *shān/yán* – WB kap.: 11

埏	<i>shān/yán</i>	konec, hranice (země); chodba do sklepa hníst hlínu
● 土 <i>tǔ</i> + 延 <i>yán</i> = „země“ (R.32) + protahovat, prodlužovat		
→ „protahovat“ 延 <i>yán</i> hlínu 土 <i>tǔ</i> , tj. <u>hníst hlínu</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 埏)		

埏 *shān/yán* – BD kap.: 11

埏	<i>shān/yán</i>	hníst hlínu; vtáhnout; protahovat; uchvátit
● 扌 <i>shǒu</i> + 延 <i>yán</i> = ruka (R.64 v pozici vlevo) + protahovat, prodlužovat		
→ rukou 扌 <i>shǒu</i> <u>hníst hlínu</u> 延 <i>yán</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 埏)		

涉 *shè* – WB kap.: 15

涉	<i>shè</i>	brodit se; zažít; dotýkat se (<i>kniž.</i>)
● 氵 <i>shuǐ</i> + 步 <i>bù</i> = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + „krok“		
→ <u>brodit se</u> , tj. dělat kroky 步 <i>bù</i> ve vodě 氵 <i>shuǐ</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 涉; na bronzech: 涉, v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 涉)		

深 *shēn* – WB kap.: 15

深	<i>shēn</i>	hluboký, hluboce; tmavý, temný
<ul style="list-style-type: none"> ● 氵 <i>shuǐ</i> + 穴 <i>xué</i> + 木 <i>mù</i> = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + „jeskyně“ + dřevo (R.75) 		
→ původně ruka 手 <i>shǒu</i> (a nikoliv dřevo 木 <i>mù</i>) prohledávající <u>hlubokou</u> vodní 氵 <i>shuǐ</i> jeskyňku 穴 <i>xué</i> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 參/蓼/參/參(参) *shēn* viz *cān*

 繩(绳) *shéng* – WB kap.: 14

繩(绳)	<i>shéng</i>	provaz, šňůra, řada; svázat
<ul style="list-style-type: none"> ● 纟 <i>mì/sī</i> + 黽 <i>mǐn</i> = hedvábí (R.120 纟 <i>sī</i> v pozici vlevo) + žába (R.205) 		
→ nekonečné <u>řady</u> žab putujících na jaře k vodě (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 眚 *shěng* – GD kap.: 17

眚	<i>shěng</i>	mít oční zákal; neštěstí, nedopatření, chyba, selhání, postižení; amnestie
<ul style="list-style-type: none"> ● 生 <i>shēng</i> + 目 <i>mù</i> = „narodit se“ (R.100) + „oko“ (R.109) 		
→ následkem nějakého <u>postižení</u> se v oku 目 <i>mù</i> vyrazí 生 <i>shēng</i> <u>zákal</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 失/禿 *shī* – WB kap.: 13

失/禿	<i>shī</i>	ztratit; propást; chyba
<ul style="list-style-type: none"> ● 丿 <i>piě</i> + 夫 <i>fū</i> = levý šikmý tah (R.4) + „manžel“ 		
→ starý člověk bez hole, neboť ji <u>ztratil</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : , oproti = „starý“ 老 <i>lǎo</i> = starý člověk s holí)		

 十 *shí* – WB kap.: 11

十	<i>shí</i>	deset
<ul style="list-style-type: none"> ● 一 <i>yī</i> + 丨 <i>gǔn</i> = „jeden“ (R.1) + svislý tah (R.2) 		
→ původně jeden vertikální tah vyjadřující jedenkrát <u>deset</u> byl později doplněn o centrální bodové rozšíření, ale teprve až v období válečných států běžně doplněn i horizontálním centrálním tahem (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

識(识) *shí* – WB kap.: 15

識(识)	<i>shí</i>	znát, poznat; znalosti, vědomosti
<ul style="list-style-type: none"> ● 言 <i>yán</i> + 音 <i>yīn</i> + 戈 <i>gē</i> = „slova“ (R.153) + „zvuk“ (R.177) + „halapartna“ (R.84) 		
<ul style="list-style-type: none"> → výpověď pronášená 言 <i>yán</i> za svistu 音 <i>yīn</i> halapartny 戈 <i>gē</i> přinášející <u>znalosti</u> a <u>vědomosti</u>, např. o postavení nepřitele (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 		

士 *shì* – WB kap.: 15

士	<i>shì</i>	učenec, úředník; poddůstojník (<i>kniž.</i>)
<ul style="list-style-type: none"> → piktografický symbol 士 <i>shì</i> označující ve složených znacích (např. 牡 <i>mǔ</i>) „samce“, dříve i obecněji „mužský“ element; údajně symbolizuje „falus“, případně nějakou vztyčenou archaickou zbraň (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 		

視(视) *shì* – WB kap.: 14

視(视)	<i>shì</i>	dívat se, hledět, pohlížet, kontrolovat
<ul style="list-style-type: none"> ● 示 <i>shì</i> + 見 <i>jiàn</i> = projevovat (R.113 示 v pozici vlevo) + „vidět“ (R.147) 		
<ul style="list-style-type: none"> → <u>dívat se</u>, <u>kontrolovat</u> 見 <i>jiàn</i>, zda je na obětním oltáři 示 <i>shì</i> všechno v pořádku, jak má být (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 		

釋(释) *shì* – WB kap.: 15

釋(释)	<i>shì</i>	objasnit, vysvětlit; (roz)pustit, tát; obleva
<ul style="list-style-type: none"> ● 采 <i>biàn</i> + 罌 <i>yì</i> = roztrždit, rozlišovat + sledovat 		
<ul style="list-style-type: none"> → na základě cíleného sledování 罌 <i>yì</i> (delikventa) roztrždit 采 <i>biàn</i> získaná data, tedy je interpretovat a případ <u>objasnit</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 		

收 *shōu* – MWD kap.: 14

收	<i>shōu</i>	sbírat, sklízet; brát, vzít, přijímat; uklidit, uložit
<ul style="list-style-type: none"> ● 丩 <i>jiū</i> + 攴 <i>pū</i> = připojovat/sbírat révu/zamotaný + tlouci, akce ruky (var. R.66 攴) 		
<ul style="list-style-type: none"> → <u>sbírat</u> 攴 <i>pū</i> hrozny vinné révy 丩 <i>jiū</i>, vinobraní (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 		

首/首 *shǒu* – WB kap.: 14

首/首	<i>shǒu</i>	hlava, vůdce, pohlavár; první; <i>numerativ pro písň a básně</i>
<ul style="list-style-type: none"> ● 川/巛 <i>chuān</i> + 自 <i>zì</i> = „řeka“ (R.47) + „sám“ (R.132) 		
<ul style="list-style-type: none"> → piktogram hlavy 首 <i>shǒu</i> i s „vlasy“ 川/巛 <i>chuān</i> na temeni (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: , na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 		

孰 *shú* – WB kap.: 15

孰	<i>shú</i>	kdo, co, který, koho (kníž.)
<ul style="list-style-type: none"> ● 享 <i>xiǎng</i> + 丸 <i>wán</i> = „požívat“; „těšit se (čemu)“ + „pilulka“ 		
→ vztahovat ruce po něčem 丸 <i>wán</i> , z čeho bych se mohl těšit 享 <i>xiǎng</i> : „Kdo má ten hrnec skopového?“ – srv. sinogram znaku 敦 <i>dūn</i> (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 𠄎)		

 爽 *shuǎng* – WB kap.: 12

爽	<i>shuǎng</i>	příjemný, svěží, energický; čistý; čestný; chybovat, selhat, narušit, kazit
<ul style="list-style-type: none"> ● 大 <i>dà</i> + 爻 <i>yáo</i> (2x) = „velký“ (R.37) + mřížoví 		
→ někdo 大 <i>dà</i> , kdo se <u>osvěží</u> vodou ze studny 井 <i>jǐng</i> (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 爽)		

 四 *sì* – WB kap.: 10

四	<i>sì</i>	čtyři
→ původně ideogram „čtyř tahů“; později nahrazen výpůjčkou piktogramu nozder/nosních otvorů, evokujících zvuk výdechu (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 𠄎; na bronzích: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 四)		

 頌(頌) *sòng* – GD/BD kap.: 15

頌(頌)	<i>sòng</i>	opěvovat, velebit, chválit, cenit si; óda, chvalozpěv; vzhled, zjev
<ul style="list-style-type: none"> ● 公 <i>gōng</i> + 頁 <i>yè</i> = „veřejný“ + „stránka“ (R.181) 		
→ veřejně 公 <i>gōng</i> a se vztyčenou hlavou 頁 <i>yè</i> někoho hlasitě <u>opěvovat, chválit a velebit</u> (srv. na bronzích: 頌; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 頌)		

 太/𠄎 *tài* – WB kap.: 17

太/𠄎	<i>tài</i>	příliš, velmi; extrémně; nejvíce, nejvýše; senior (označení respektu)
<ul style="list-style-type: none"> ● 大 <i>dà</i> + 丶 <i>zhǔ/diǎn</i> = „velký“ (R.37) + bod (R.3) 		
→ velký člověk 大 <i>dà</i> , jenž je ještě mnohem výše než jiný 丶 <i>zhǔ/diǎn</i> , tedy <u>velmi</u> vysoko, respektive <u>nejvýše</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 太)		

 台 *tái* viz *yí*

 趙 *tāng* viz *tàng*

趙 *tàng/tāng* – GD kap.: 15

趙	<i>tàng</i>	-krát (slovesný numerativ pro cestu tam a zpět); jít po, jít přes, stoupat brodit se přes
	<i>tāng</i>	
● 走 <i>zǒu</i> + 尚 <i>zhuǎ</i> = „kráčet“ (R.156) + „dosud“		
→ jít 走 <i>zǒu</i> a na své cestě <u>postupovat stále dál/stoupat</u> 尚 <i>zhuǎ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 趙)		

田 *tián* – MWD/BD kap.: 12

田	<i>tián</i>	pole
→ piktogram rýžového <u>pole</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 田; na bronzech: 田; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 田)		

畋 *tián* – WB kap.: 12

畋	<i>tián</i>	být na (jarním) lovu; jít pracovat na pole
● 田 <i>tián</i> + 攴 <i>pǔ</i> = „rýžové pole“ (R.102) + tlouci (R.66 攴 var.)		
→ 攴 <i>pǔ</i> <u>lovit/pracovat na polích</u> 田 <i>tián</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 畋)		

聽(听) *tīng* – WB kap.: 14

聽(听)	<i>tīng</i>	slyšet, poslouchat, naslouchat
● 耳 <i>ěr</i> + 壬 <i>tǐng</i> + 惠 <i>dé</i> = „ucho“ (R.128) + velkorysý člověk + etika		
→ ten, který 壬 <i>tǐng</i> <u>naslouchá</u> 耳 <i>ěr</i> , co je mu upřímně 惠 <i>dé</i> , resp. přímo 直 <i>zhí</i> od srdce 心 <i>xīn</i> , sdělováno (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 聽; na bronzech: 聽; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 聽)		

通 *tōng* – WB kap.: 15

通	<i>tōng</i>	být průchodný, být otevřený; otevřít se (pro průchod), uvolnit se; vést (<i>někam</i>); pročistit (šťoucháním apod.); rozumět, ovládat; znalec, expert; (vše)obecný; celý
● 辵 <i>chuò</i> + 甬 <i>yǒng</i> = kráčet (R.162) + zvon s ouškem (držadlo na zavěšení)		
→ zavěšený bronzový zvon 甬 <i>yǒng</i> ohlašuje, že je <u>průchod</u> 辵 <i>chuò</i> <u>volný</u> , tedy že je <u>otevřeno</u> (srv. na bronzech: 甬; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 通)		

吐 *tǔ/tù* – GD kap.: 15

吐	<i>tǔ</i>	plivat; vystrkovat z úst, vyplazovat; soukat ze sebe (vlákno); vydávat ústy (zvuky); zvracet, dávit se
	<i>tù</i>	
● 口 <i>kǒu</i> + 土 <i>tǔ</i> = „ústa“ (R.30) + „země“ (R.32)		
→ z úst 口 <i>kǒu</i> něco vypouštět na zem 土 <i>tǔ</i> = <u>plivat</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 吐)		

吐 *tù* viz *tǔ*

 樽 *tuán* – BD kap.: 10

樽	<i>tuán</i>	střešní trám
● 木 <i>mù</i> + 夷 <i>zhūān</i> = dřevo (R.75) + speciální, zabývat (se čím)		
→ speciální 夷 <i>zhūān</i> dřevěný 木 <i>mù</i> <u>střešní trám</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 樽)		

 屯 *tún* – GD kap.: 15

屯	<i>tún</i>	ves, víska, osada; shromažďovat, hromadit; ubytovat (vojsko), posilovat hranice budováním vojenských osad; výsadek; výhonek, pupen, rašící květ; tvrdý; obtížný
→ osada, založená jako vojenský <u>výsadek</u> , resp. piktogram <u>rašícího květu</u> ukrytého ještě v <u>pupenu</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 屯; na bronzích: 屯; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 屯)		

 託(托) *tuō* – WB kap.: 13

託(托)	<i>tuō</i>	svěřit se (komu), záviset na (kom); přikazovat (komu); odkazovat na (co)
● 言 <i>yán</i> + 毛 <i>zhè</i> = „slova“ (R.149) + výhonek		
→ něco, co je slabé jako výhonek trávy 毛 <i>zhè</i> , a <u>závisí</u> na slovní 言 <i>yán</i> nebo manuální 扌 <i>shǒu</i> podpoře (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 託)		

 詗(讒) *tuō/yí* – GD kap.: 13

詗(讒)	<i>tuō/yí</i>	podvést, napálit, ošidit, švindlovat; ožebračit; šikanovat
● 言 <i>yán</i> + 它 <i>tā</i> = slova, mluvit (R.149) + „ono“, „to“, „jiný“		
→ říkat 言 <i>yán</i> něco jiného 它 <i>tā</i> = <u>podvádět, švindlovat</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 詗)		

 往/徃 *wǎng/wàng* – GD kap.: 15

往/徃	<i>wǎng</i>	jít, jet, ubírat se, vyrazit (tam); minulý; (směrem) na, k (za slovesem);
	<i>wàng</i>	(směrem) na, k
● 彳 <i>chì</i> + 主 <i>zhǔ</i> = levý krok (R.60) + pán (domu)		
→ směr, kterým se <u>ubíral</u> (vydal) 彳 <i>chì</i> pán (domu) 主 <i>zhǔ</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : 徃; na bronzích: 徃; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 徃)		

望/矚/矚 wàng – MWD kap.: 14

望/矚/矚	wàng	hledět, dívat se; očekávání, naděje; vyhlížet, snít o; navštěvovat; úplněk
● 壬 tǐng + 亡 wáng + 月 yuè = vztyčit se + ztracený + „měsíc“ (R.74)		
→ vzpřímený člověk 壬 tǐng s <u>nadějí</u> vyhlížející až vyjde (ztracený 亡 wáng) měsíc 月 yuè, nebo člověk 壬 tǐng <u>hledící</u> na měsíc 月 yuè (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 矚)		

往/徃 wàng viz wǎng

妄 wàng – WB kap.: 16

妄	wàng	nesmyslný, absurdní, stupidní, frenetický, zběsilý, rozčilený, pomýlený, chaotický
● 亡 wáng + 女 nǚ = ztracený + žena (R.38)		
→ žena 女 nǚ, která ztratila 亡 wáng hlavu, je <u>rozčilená</u> , chová se <u>nesmyslně</u> (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

忘 wàng – BD kap.: 16

忘	wàng	zapomínat, zapomenout
● 亡 wáng + 心 xīn = zbavit se + „srdce“ (R.61)		
→ čeho se mysl 心 xīn zbavila 亡 wáng, to je <u>zapomenuto</u> (srv. na bronzích: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

微 wēi – WB kap.: 14

微	wēi	drobounký, malinký, nepatrný; mikro-; sejít, slábnout, (u)padat; temnět; potlačit city
● 彳 chì + 散 wēi = levý krok (R.60) + malý, (též krásný, šikovný)		
→ postupně umenšovat 散 wēi krok 彳 chì až je úplně <u>drobounký</u> ; člověk nakonec <u>zeslábne</u> , <u>sejde z cesty</u> či <u>upadne</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 微)		

偽(伪) wěi – WB kap.: 18

偽(伪)	wěi	lživý, falešný, pseudo-; nelegitimní; (filos.) výchova/vzdělání a kultura (to, co člověk získává učením a výchovou, ne dané od přírody; protiklad k 性 xìng – „přirozenost“)
● 亻 rén + 為 wéi = člověk (R.9 v pozici vlevo) + „dělat“		
→ člověk 亻 rén, který je <u>falešný</u> , protože jen dělá 為 wéi, co dělá (srv. v 篆书 zhuàn shū: 偽)		

味 wèi – WB kap.: 12

味	wèi	chuť, příchut'; pach
<ul style="list-style-type: none"> ● □ kǒu + 未 wèi = „ústa“ (R.30) + „dosud ne“ 		
→ vůně toho, co jsem dosud nedal 未 wèi do úst □ kǒu; chuť toho, co jsem dosud nepolknul (srv.v 篆书 zhuàn shū: 味)		

畏 wèi – WB kap.: 15

畏	wèi	bát se, obávat se, hrozit se (kniž.)
<ul style="list-style-type: none"> ● 田 tián + 爪 zhuǎ = „pole“ (R.102) + pařát (var. R.87) 		
→ hrůzu nahánějící duch s maskou na tváři a nadto i s holí (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 畏; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 畏)		

我 wǒ – WB kap.: 17

我	wǒ	já, (můj), my, sám
→ já, který v ruce 手 držím kopí 戈 (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 我; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 我)		

幄 wò – MWD kap.: 15

幄	wò	stan; moskytiéra
<ul style="list-style-type: none"> ● 巾 jī + 屋 wū = šátek (R.50) + obydlí 		
→ obydlí 屋 wū z látky 巾 jī = stan (srv. v 篆书 zhuàn shū: 幄/幄)		

毋 wú – MWD/BD kap.: 10

毋	wú	kniž. zápornka: ne!, nelze!, netřeba!, nesmíš! nemít; není nikdo, kdo by; není nic, co by
→ žena s ovázanými prsy, aby nebyl nikdo, kdo by se jich mohl dotknout (srv. na bronzech 毋; v 篆书 zhuàn shū: 毋)		

五 wǔ – WB kap.: 12

五	wǔ	pět
→ původně ideogram průsečíku, tj. středního čísla mezi čísly 1 a 9, vyobrazený jako průsečík dvou dřevěk ve tvaru písmene X, umístěný mezi dvěma horizontálními tahy (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 五; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 五); v intencích čínské filosofie interpretováno někdy jako dva 二 èr (R.7) principy „jin“ a „jang“, 陰 (zjednodušeně 阴) yīn a 陽 (zjednodušeně 阳) yáng, vytvářející pět základních prvků 五行 wǔxíng (kov 金 jīn, dřevo 木 mù, vodu 水 shuǐ, oheň 火 huǒ a zemi 地 dì) mezi nebem a zemí		

侮 *wǔ* – WB kap.: 17

侮	<i>wǔ</i>	pokořovat, urážet; přehlížet (<i>kniž.</i>)
● 亻 <i>rén</i> + 每 <i>měi</i> = člověk (R.9 人 v pozici vlevo) + „každý“		
→ člověk 亻 <i>rén</i> , který je <u>přehlížen</u> , protože vypadá/se chová jako každý jiný, resp. každá jiná 每 <i>měi</i> (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

沕 *wù* viz *mèi*希 *xī* – WB kap.: 14

希	<i>xī</i>	doufat; sporadický, řídký, nemnohý, málo; zeslábnout, zaniknout, ztichnout
● 乂 <i>yì</i> + 布 <i>bù</i> = „spravedlnost“ + „bavlněná látka“		
→ speciálně proplétané 乂 <i>yì</i> plátno 布 <i>bù</i> , jehož steh je <u>řídký</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

亾 *xiān* – MWD kap.: 15

亾	<i>xiān</i>	strmět, zdvíhat se, vypínat se;
zastupuje znak 仙	<i>xiān</i>	(taoistický) nesmrtelný, poustevník; kdo odešel do hor do bezdomoví
● 人 <i>rù</i> nebo 人 <i>rén</i> + 山 <i>shān</i> = „vstoupit“ nebo „člověk“ (R.5) + „hora“ (R.46)		
→ člověk 人 <i>rén</i> , který odešel (nebo vstoupil 入 <i>rù</i>) do hor 山 <i>shān</i> do bezdomoví, aby se stal <u>nesmrtelný</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : /)		

孝 *xiào* – WB kap.: 18

孝	<i>xiào</i>	synovská úcta a oddanost, pieta; truchlení, smutek
→ starý muž se opírá o svého <u>oddaného</u> syna (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

新/新 *xīn* – WB kap.: 15

新/新	<i>xīn</i>	nový; nově; neo-; sbírat osekane dříví
● 亲 <i>qīn</i> + 斤 <i>jīn</i> = být pokrevně spřízněný + libra/sekera (R.69)		
→ posekat sekerou 斤 <i>jīn</i> lísku 亲 <i>qīn</i> , která <u>znovu</u> obrazila, aby zas bylo dřevo na oheň (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> :); na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

兇(凶) *xiōng* – WB kap.: 16

兇(凶)	<i>xiōng</i>	zlý, nešťastný; krutý, hrozný, strašný
● 凵 <i>kǎn</i> + 乂 <i>yì</i> = bedna (R.17) + kontrolovat		
→ kontrolovaná 乂 <i>yì</i> bedna 凵 <i>kǎn</i> s nějakým <u>strašným</u> obsahem (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

脩(修) xiū – MWD/BD kap.: 10

脩(修)	xiū	opravovat; upravovat (si); budovat; zdokonalovat se, studovat; zdobit; sušené maso
● 亻 rén + 丨 gǔn + 攴 zhì + 月 ròu = „člověk“ (R.9 v pozici vlevo) + <i>svislý tah</i> (R.2) + krok (R.34) + „maso“ (R.130 肉 var.)		
→ člověk třímající v ruce <u>sušené maso</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 脩)		

須(須) xū – GD kap.: 16

須(須)	xū	očekávat (že); muset; zpomalit, zvolnit; vousy
● 彡 shān + 頁 yè = peří (R.59) + „stránka“ (R.181)		
→ člověk, na jehož hlavě 頁 yè vlají <u>vousy</u> 彡 shān (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 須)		

徐 xú – WB kap.: 15

徐	xú	pomalů; mírně, tiše, lehce; důstojný; vykračovat si
● 彳 chì + 余 yú = levý krok (R.60) + „zůstat“, hořké byliny		
→ <u>vykračovat si</u> 彳 chì <u>pomalů</u> k přístřešku 余 yú, kde přebývám (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 徐)		

畜 xù viz chù

埏 yán viz shān

挺 yán viz shān

嚴(严) yán – MWD/BD kap.: 15

嚴(严)	yán	těsný; přísný, strohý, naléhavý
● 凵 kǒu 2x + 厂 hǎn + 敢 gǎn = ústa (R.30 - zdvojeno) + svah (R.27) + „odvážit se“		
→ velmi <u>stroze</u> se rozkřiknout na toho, kdo by se snad odvážil (srv. v 篆书 zhuàn shū: 嚴)		

儼(俨) yǎn – WB kap.: 15

儼(俨)	yǎn	majestátný, důstojný, vážný, hrdý
● 亻 rén + 嚴 yán = člověk (R.9 人 v pozici vlevo) + „striktní“		
→ <u>majestátný</u> je člověk 亻 rén, který je ve svém chování striktní, strohý 嚴 yán (srv. na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 儼)		

夜 yè – GD kap.: 15

夜	yè	noc, noční
<ul style="list-style-type: none"> ● 宀 <i>tóu</i> + 亻 <i>rén</i> + 夕 <i>xī</i> = kryt (R.8) + „člověk“ (R.9 v pozici vlevo) + večer (R.36) 		
<ul style="list-style-type: none"> → když přichází večer 夕 <i>xī</i> (vychází měsíc), člověk 亻 <i>rén</i> si obstarává úkryt 宀 <i>tóu</i> na <u>noc</u> (srv. na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠄎) 		

一 yī – WB kap.: 10

一	yī	jeden; stejný; celý
<ul style="list-style-type: none"> → ideogram 一 <i>yī</i> značící <u>jeden</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 一; na bronzech: 一; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 一) 		

夷 yí – WB kap.: 14

夷	yí	barbaři (východní); pokojný, bezpečný; srovnat se zemí, vyhladit; radovat se; ztišit se; sedět na patách; pokořit; rovný, hladký, prostý, mírný, povolný
<ul style="list-style-type: none"> ● 大 <i>dà</i> + 弓 <i>gōng</i> = „velký“ (R.37) + „luk“ (R.57) 		
<ul style="list-style-type: none"> → člověk zahalený pouze do pruhů látky, nikoliv oblečený do ušitých šatů, je označován jako <u>barbar</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 夷; na bronzech: 夷; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 夷) 		

台 yí/tái – BD kap.: 14

台	yí	spokojený, radostný, šťastný; já, můj
臺/(台)	tái	pódium, terasa, (vyvýšená) plošina, scéna; stůl, pult; podstavec; num. pro stroje a představení
<ul style="list-style-type: none"> ● 厶 <i>sī</i> + 口 <i>kǒu</i> = soukromý (R.28) + „ústa“ (R.30) 		
<ul style="list-style-type: none"> → <u>uspokojení</u>, dané kombinací prvků 厶 <i>sī</i> + 口 <i>kǒu</i> (srv. na bronzech: 𠄎; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 𠄎/ 𠄎) – viz též sinogram znaku 始 <i>shǐ</i> 		

詔(诰) yí viz *tuō*

義(义) yì – WB kap.: 18

義(义)	yì	správnost, náležitost, spravedlnost; přátelství
<ul style="list-style-type: none"> ● 羊 <i>yáng</i> + 我 <i>wǒ</i> = „ovce“ (R.15) + „já“ 		
<ul style="list-style-type: none"> → je <u>správné</u>, abych já 我 <i>wǒ</i> přinesl jako oběť Nebesům berana/ovci 羊 <i>yáng</i> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i>: 義; na bronzech: 義; v 篆书 <i>zhuàn shū</i>: 義) 		

懌(懌) *yì* – GD kap.: 15

懌(懌)	<i>yì</i>	radovat se, být potěšen
● \uparrow <i>xīn</i> + 畢 <i>yì</i> = „srdce“ (R.61 心 v pozici vlevo) + mít na zřeteli, soustředit se na		
→ raduje se ten, kdo má na zřeteli 畢 <i>yì</i> věci srdce \uparrow <i>xīn</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 懌)		

 嬰(嬰) *yīng* – WB kap.: 10

嬰(嬰)	<i>yīng</i>	nemluvně, kojeneček; mít pověšené na prsou
● 女 <i>nǚ</i> + 貝/贝 <i>bèi</i> = „žena“ (R.38) + „mušle“ (R.154 – zdvojeno)		
→ žena 女 <i>nǚ</i> ověšená <u>nemluvně</u> u prsou jako náhrdelníkem z mušlí 貝 <i>bèi</i> (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

 纓(纓) *yīng* – GD kap.: 13

纓(纓)	<i>yīng</i>	(červený) pásek, řemínek; střepec (čapky) listy vodnice či ředkvičky; obtěžovat; svázat, spoutat, lapit
● 糸 <i>sī</i> + 嬰 <i>yīng</i> = hedvábí (R.120) + „nemluvně“		
→ hedvábný 糸 <i>sī</i> červený <u>pásek</u> uvázaný na krku 嬰 <i>yīng</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

 迎 *yíng* – WB kap.: 14

迎	<i>yíng</i>	jít vstříc, vítat
● 辵 <i>chuò</i> + 印 <i>àng</i> = kráčet (R.162) + já (žena o sobě)		
→ jít 辵 <i>chuò</i> někomu 印 <i>àng</i> <u>vstříc</u> , abych ho <u>uvítal</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

 熒(熒) *yíng* – BD kap.: 10

熒(熒)	<i>yíng</i>	zářící, oslňující; lesk, třpyt
● 熒 <i>yíng</i> + 火 <i>huǒ</i> = „probleskávat“ (namísto 熒) + „oheň“		
→ táborové ohně 火 <i>huǒ</i> <u>yíng září</u> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

 營(營) *yíng* – WB kap.: 10

營(營)	<i>yíng</i>	tábor; kasárna; prapor (vojenský útvar); zaměřit se na, sledovat (co), usilovat (oč); duchovní duše <i>jīng</i> (jangová energie) → 魂 <i>hún</i>
● 熒 <i>yíng</i> + 呂 <i>lǚ</i> = „probleskávat“ (namísto 熒) + Lü (knížectví za dynastie Čou)		
→ <u>táborové ohně</u> 火 <i>huǒ</i> <u>yíng</u> kolem stanů či přístřeší 呂 <i>lǚ</i> (srv. 宮/宮 <i>gōng</i>) (srv. na bronzích ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> : 		

悠 yōu – WB kap.: 17

悠	yōu	daleký, vzdálený; volný, bezstarostný, pohodový; trvající; (toužit po)
<ul style="list-style-type: none"> ● 攸 yōu + 心 xīn = tam, kde/míjející v dáli + „srdce“ (R.61) 		
<ul style="list-style-type: none"> → mít srdce 心 xīn plující někde v dáli (resp. „veslující“ 攸 yōu), tj. <u>trvale toužící</u> po něčem <u>vzdáleném</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 悠) 		

牖 yǒu – WB kap.: 11

牖	yǒu	okno; osvětlit; vzdělávat okenní rám (včetně parapetu)
<ul style="list-style-type: none"> ● 片 piàn + 戶 hù + 甫 fǔ = proužek (R.91) + dveře (R.63) + jen 		
<ul style="list-style-type: none"> → <u>okno</u> 戶 hù s dřevěným parapetem nebo malým stolkem 片 piàn těsně pod ním, aby <u>vzcházející sazenice rostlin 甫 fǔ</u> byly <u>osvětleny</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 牖) 		

余 yú – GD/MWD kap.: 15

余	yú	zůstat, zbýt, zbývající; zbytek přes, ..a něco; já (ve formálním psaném textu); uvolněnost
<ul style="list-style-type: none"> ● 人 rén + 一 yī + 木 mù + = „člověk“ (R.9) + jeden (R.1) + „dřevo“ (R.75) 		
<ul style="list-style-type: none"> → kdo <u>zůstal</u> sám ukrytý pod přístřeškem (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 余) 		

御 yù – WB kap.: 14

御	yù	řídit, ovládat; jet na kočáru; bránit se
<ul style="list-style-type: none"> ● 彳 chì + 卸 xiè = levý krok (R.60) + „vykládat“ 		
<ul style="list-style-type: none"> → člověk s bičem <u>řídící</u> kočár (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 御/禦) 		

豫 yù – WB kap.: 15

豫	yù	být nerozhodný; váhat, pochybovat; být bezstarostný; být spokojený
<ul style="list-style-type: none"> ● 予 yǔ + 象 xiàng = „dát“ (kniž.) + „slon“, „vzhled“, „podobat se“ 		
<ul style="list-style-type: none"> → být <u>nerozhodný</u> a podobat se 象 xiàng tak člunku 予 yǔ, který se pohybuje sem a zase tam na tkalcovském stavu; případně člunek na tkalcovském stavu 予 yǔ, jenž se pohybuje jen jakoby <u>váhavě</u>, tedy „jako slon“ 象 xiàng (srv. v 篆书 zhuàn shū: 豫) 		

譽(誉) yù – WB kap.: 17

譽(誉)	yù	věhlas, sláva, čest; chválit, vychvalovat
<ul style="list-style-type: none"> ● 與(与) yǔ + 言 yán = spolu s + „mluvit“ (R.149) 		
→ slova 言 yán pronášena vespolek 與 yǔ pro <u>věhlas</u> někoho (srv. na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

員(员) yuán – GD kap.: 16

員(员)	yuán	(člen organizace, kolektivu, skupiny osob) kulatý (možný archaický význam - srv. 圓)
<ul style="list-style-type: none"> ● 口 kǒu + 貝 bèi = „ústa“ (R.30) + mušle (R.154) 		
→ členem s právem rozhodovacím 口 kǒu bývá ten, kdo zaplatí 貝 bèi členský příspěvek, ten je členem kruhu „přátel“ kotlíku (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: ; na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

曰 yuē – WB kap.: 14

曰	yuē	pravit, říci, být nazýván (kniž., arch.)
→ piktogram úst 口 kǒu, která jsou v akci, tedy něco <u>říkají</u> (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: ; na bronzích: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

雲(云) yún – MWD kap.: 16

雲(云)	yún	mrak; mluvit, říkat (云)
<ul style="list-style-type: none"> ● 雨 yǔ + 云 yún = „déšť“ (R.9 v pozici vlevo) + „mluvit“ 		
→ když <u>mraky</u> promluví 云 yún, říká se tomu déšť 雨 yǔ (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: ; v 篆书 zhuàn shū:)		

藝(芸) yún – WB kap.: 16

藝(芸)	yún	routa; knihy, umění, talent, schopnost, trik, řemeslo, technika, výkon, herectví (obrazně)
<ul style="list-style-type: none"> ● ++ cǎo + 云 yún = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + mrak/„říkat“ (kníž.) 		
→ <u>routa</u> je rostlina 艸 cǎo, která „promlouvá“ 云 yún svou silně aromatickou vůní, odpuzující hmyz (srv. v 篆书 zhuàn shū:)		

運(运) yùn – BD kap.: 14

運(运)	yùn	dopravovat, transportovat; štěstí, osud
<ul style="list-style-type: none"> ● 辶 chuò + 軍 jūn = kráčet (R.162 辵) + armáda 		
→ <u>přesun</u> 辵 chuò armády 軍 jūn (srv. v 篆书 zhuàn shū:)		

宰 zǎi – WB kap.: 10

宰	zǎi	porazit; zabít; ovládnout
● 宀 mián + 辛 xīn = střecha (R.40) + trpký (R.160 ostrý)		
→ vykonat trest (znak 辛 xīn bývá interpretován jako mučicí nástroj) pod střechou 宀 mián, tj. <u>porazit/ovládnout/zabít</u> (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)		

載(载) zǎi/zài – WB kap.: 10

載(载)	zǎi zǎi/zài zài	rok zapsat, zaznamenat (do análů); anály nakládat (něco); nést (něco jako břímě)
● 車 chē + 戠 zǎi = „vozidlo“ (R.159) + zranit kopím (var. R.62 – halapartna 戈 gē)		
→ <u>nakládat nepřátelské skalpy</u> 戠/戠戠 zǎi na vůz 車 chē (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 載)		

載(载) zài viz zǎi

在 zài – BD kap.: 14

在	zài	žít, být naživu, existovat; být přítomen nacházet se, být; spočívat v (uvádí adverbialní substantiva a další výrazy s významem místa, času, okolností apod., překládané předložkou v , případně na aj.)
● 才 cái + 土 tǔ = „nadání“ (pozměněno) + „země“ (R.32)		
→ z „nadání“ 才 cái země 土 tǔ semeno vyklíčí, <u>je naživu a existuje</u> (srv. v 甲骨文 jiǎ gǔ wén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 在) – 才 cái je tu bráno jako fonetikum		

鑿(凿) záo/zuò – WB kap.: 11

鑿(凿)	záo/zuò zuò	kopat, rýt, hloubit; dláto, sekáč, majzlík prosekat, prorazit, vydlabat; otvor, díra; čistit (rýži); očištěná rýže (dvojmo) hodnověrný
● 艸 zhúo + 臼 jiù + 殳 shū + 金 jīn = hustý (travní porost) + hmoždír (R.134) + tlouci (R.79) + kov (R.167)		
→ kovový 金 jīn nástroj pro vysekání či vydlabání otvorů (dláto, <u>majzlík</u>), původně zřejmě i pro <u>čištění rýže</u> (odření slupky) tloučením 殳 shū v hmoždíři 臼 jiù; obrazně pak teprve projití takovouto očišťou prokáže, že je něco <u>hodnověrné</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 鑿)		

澤(泽) zé – MWD/BD kap.: 15

澤(泽)	zé	bažina (místo, kde se hromadí voda); třpyt
●	氵 shuǐ + 睪 yì = „voda“ (R.85 水 v pozici vlevo) + mít na zřeteli, soustředit se na	
→	na místě, kde se soustředí 睪 yì voda 氵 shuǐ, vzniká mokřad, <u>bažina</u> (srv. v 篆书 zhuàn shū: 澤)	

仄 zè – GD kap.: 15

仄	zè	skloněný, sklopený; těsný, úzký; boční; kosý
●	厂 hǎn/chǎng + 人 rén = svah (R.27)/továrna (zjednodušený znak) + „člověk“ (R.9)	
→	člověk 人 rén <u>skloněný</u> v <u>těsném</u> , omezeném prostoru 厂 hǎn (srv. v 篆书 zhuàn shū: 仄)	

乍/𠄎 zhà/zuó – GD kap.: 16

乍/𠄎	zhà zuó	právě, zrovna, poprvé, prvně, náhle substitut znaku 作 (dělat, zhotovovat; psát; výtvar; vykonávat aj. – WB kap. 2)
→	stehy a záhyby na límci archaického oděvu, jenž byl <u>zrovna</u> navržen a <u>prvně</u> vyzkoušen (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: 𠄎; na bronzech: 𠄎; v 篆书 zhuàn shū: 𠄎)	

貞(贞) zhēn – MWD/BD kap.: 18

貞(贞)	zhēn	věštba; loajální; cudný, počestný
●	卜 bǔ + 貝 bèi = věštit (R.25) + mušle (R.154)	
→	piktografické zpodobení bronzové trojnožky, ve které byly želví krunýře vystaveny působení ohně, aby popraskaly, a tím vydaly <u>věštbu</u> (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: 貞; na bronzech: 貞; v 篆书 zhuàn shū: 貞)	

埴 zhí – WB kap.: 11

埴	zhí	(keramická) hlína, jíl; namísto znaku 植 zhí = sázet, množit se, postavit se, stát, růst vzhůru, vertikální
●	土 tǔ + 直 zhí = „země“ (R.32) + „přímý“	
→	<u>hlína</u> 土 tǔ, ze které přímo něco vyrůstá 直 zhí, vzniká (srv. v 篆书 zhuàn shū: 埴)	

執(执) zhí – WB kap.: 14

執/執(执)	zhí	držet; trvat, setrvat (na něčem); držet se (něčeho); zadržet, uvěznit (pův.)
●	幸 xìng + 丸 wán = „naštěstí“ + „pilulka“	
→	člověk <u>držený</u> v poutech 幸 xìng jako ten, kdo naštěstí nebyl na místě hned zabit (srv. v 甲骨文 jiǎgǔwén: 執; na bronzech: 執; v 篆书 zhuàn shū: 執)	

至 *zhì* – MWD kap.: 10

至	<i>zhì</i>	do, přijet do, až do; extrémně; nanejvýš
● 云 <i>yún</i> + 土 <i>tǔ</i> = mrak + „země, půda“ (R.32)		
→ vystřelený šíp, orientovaný špičkou dolů <u>do</u> země, který dolétl <u>až</u> sem (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

致 *zhì* – WB kap.: 10

致	<i>zhì</i>	poslat, směřovat, vydávat; způsobit, vyvolat, uskutečnit, dosáhnout, dorazit
● 至 <i>zhì</i> + 攴 <i>pū</i> = „do“ + tlouci, akce pravé ruky (var. R.66 攴)		
→ <u>směřovat</u> šíp 至 <i>zhì</i> tak, aby <u>dorazil</u> 攴 <i>pū</i> do cíle (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

忠 *zhōng* – WB kap.: 18

忠	<i>zhōng</i>	věrný, loajální, uctivý
● 中 <i>zhōng</i> + 心 <i>xīn</i> = „střed“ + „srdce“ (R.61)		
→ mít něco neustále ve středu svého srdce – jako výraz <u>věrnosti</u> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

重/璽 *zhòng/chóng* – MWD kap.: 15

重/璽	<i>zhòng</i> <i>chóng</i>	být těžký, váha, hmotnost; vážit si; tlustý; znovu, opětovně
● 千 <i>qiān</i> + 里 <i>lǐ</i> = „tisíc“ + „uvnitř“		
→ člověk 人 <i>rén</i> s <u>těžkým</u> vakem, který je uvnitř 里 <i>lǐ</i> plný hlíny 土 <i>tǔ</i> (srv. na bronzech: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

竺 *zhú* – GD kap.: 15

竺	<i>zhú</i>	(namísto znaku 竹: R.118 – bambus); historický název Indie (zkr. namísto 天竺), indický, buddhistický; bambus; tlustý
● 𠂇 <i>zhú</i> + 二 <i>èr</i> = bambus (R.118 竹 v pozici nahoře) + „dva“ (R.7)		
→ druhý 二 <i>èr</i> v pořadí 𠂇 <i>zhú</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

專(专) *zhuān* – WB kap.: 10

專(专)	<i>zhuān</i>	speciální, zvláštní; soustředit (se na co), zabývat se (čím)
<ul style="list-style-type: none"> ● 𠄎 <i>zhuān</i> + 寸 <i>cùn</i> = piktogram větena (<i>text.</i>) + „palec“ (R.41) 		
→ ruka (s palcem) 寸 <i>cùn</i> , která se <u>speciálně soustředí</u> na otáčení větena, <u>zabývá se</u> otáčením větena (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 莊(庄) *zhuāng* – MWD kap.: 15

莊(庄)	<i>zhuāng</i>	vesnice; osevy; přísný; vyparáděný; pyšný
<ul style="list-style-type: none"> ● ++ 艸 <i>cǎo</i> + 壯 <i>zhuàng</i> = tráva (R.140 v pozici nahoře) + „silný“, „robustní“ 		
→ v dřevěném šalení napěchovaná hlína 壯 <i>zhuàng</i> pro zesílení opevnění k ochraně úrody (osiva) ++ <i>cǎo</i> venkovské usedlosti – <u>vesnice</u> (srv. na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 狀(状) *zhuàng* – WB kap.: 14

狀(状)	<i>zhuàng</i>	vzhled, zjev; stav, situace; žaloba, soudní pře
<ul style="list-style-type: none"> ● 冂 <i>qiáng</i> + 犬 <i>quǎn</i> = postel (R.90) + pes (R.94) 		
→ mít <u>vzhled</u> dogy (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 濁(浊) *zhuó* – WB kap.: 15

濁(浊)	<i>zhuó</i>	kalný, špinavý; zastřený, hluboký; překotný; bláznivý
<ul style="list-style-type: none"> ● 氵 <i>shuǐ</i> + 蜀 <i>shǔ</i> = „voda“ (R.85 v pozici vlevo) + Šu (<i>pradávné knížectví na území S'-čchuanu</i>), škůdce (na dřevě moruše) 		
→ havěť 蜀 <i>shǔ</i> <u>kalící</u> vodu 氵 <i>shuǐ</i> (srv. v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 茲(兹) *zī* – MWD/BD kap.: 18

茲(兹)	<i>zī</i>	yní, zde, tento; rok, léta (arch.); tvrdá rohož (ze stébel sítiny); rozrůstat se, množit se; žloutnout, uvadat
<ul style="list-style-type: none"> ● ++ 艸 <i>cǎo</i> + 兹 <i>yōu</i> = tráva (R.140 艸 v pozici nahoře) + droboukný 		
→ spousta spletených stébel – jedno vedle druhého – vytváří <u>rohož</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

 足 *zú* – WB kap.: 17

足	<i>zú</i>	dostačující, dostatečný; dosyta; noha (R.157)
→ stopa <u>nohy</u> (srv. v 甲骨文 <i>jiǎ gǔ wén</i> : ; na bronzích: ; v 篆书 <i>zhuàn shū</i> :)		

乍/𠄎 *zuó viz zhà*

鑿(𠄎) *zuò viz záo*

LITERATURA

- Fellner, Rostislav. 2005. Využití genealogického a kontextuálního přístupu při výuce čínského znakového písma a při překládání nejstarší čínské literatury: příklad Tao te ťing. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2005, vol. 4, p. 5–26.
- Fellner, Rostislav. 2007. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 1. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2007, vol. 6, p. 103–138.
- Fellner Rostislav. 2008. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 2. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2008, vol. 8, p. 131-167.
- Fellner Rostislav. 2009. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 3. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2009, vol. 10, p. 73-93.
- Fellner Rostislav. 2010. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 4. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2010, vol. 12, p. 83-102.
- Fellner Rostislav. 2011. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 5. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2011, vol. 14, p. 35-56.
- Fellner Rostislav. 2012. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 6. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2012, vol. 16, p. 69-89.
- Fellner Rostislav. 2013a. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 7. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2013, vol. 18, p. 29-48.
- Fellner Rostislav. 2013b. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 8. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2013, vol. 18, p. 71-90.
- Fellner Rostislav. 2014. Nový překlad Starého mistra: Tao te ťing – kapitola 9. *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2014, vol. 20, p. 31-50.
- Fellner, Rostislav. 2022a. *Tao te ťing krok za krokem (alternativní interpretace podle nálezů z archeologických vykopávek v Ma-wang tvej a Kuo.tienu): text 1. kapitoly*. Všeradice, 2022. Skripta kompletovaná 9. 1. 2022 pro účastníky „Nového interpretačního kurzu Tao te ťingu“. Ekocentrum Bacín. Interní tisk pro účastníky kurzu, 66 stran. Retrieved on June 10, 2022, from <https://www.facebook.com/photo/?fbid=774005093517215&set=pob.100027231944852>.
- Fellner, Rostislav. 2022b. Sinogramy čínských znaků Tao te ťingu 1: 1.-9. kapitola. – *Fragmenta Ioannea Collecta*, 2022, vol. 31, p. 5-56.
- Lin Yutang. 1999. *Chinese-English Dictionary of Modern Usage*. Hong Kong: The Chinese University of Hong Kong.
Retrieved on September 30, 2024, from <https://humanum.arts.cuhk.edu.hk/Lexis/Lindict/>
- Ošanin, I. M. (red.) 1983. *Bol'šoj kitajsko-russkij slovar'*. 1-4. Moskva: Nauka. 1983.
- Li, Leyi. 1993. *Tracing the roots of Chinese characters: 500 cases*. Beijing: Beijing Language and Culture University Press, 1994. ISBN 7-5619-0204-2/H.149.
- Sears, Richard. (on-line). *Chinese Etymology*.
Retrieved on September 30, 2024, from <https://hanziyuan.net/>.
- Slaměňíková, Tereza & Uher, David. 2022. *Svět v sinogramech*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2022. ISBN 978-80-244-6206-6.
- Vochala, Jaromír. 2003. *Čínsko – český, česko – čínský slovník*. Voznice: LEDA, 2003. ISBN 80-7335-011-4.
- Yin, Binyong; Rohsenow, J. S. 1994. *Xian Dai Han Zi 现代汉字 Modern Chinese characters*. Beijing: Sinolingua, 1994. ISBN 7-80052-167-2.
- Wang, Hongyuan. 1997. *“Han Zi Zi Yuan Ru Men” 漢字字源入門 – The origins of Chinese characters*. Beijing: Sinolingua, 1997. ISBN 7-80052-243-1.